

ΚΕΚΡΟΥ

Σύγγραμμα Περιοδικόν

ΤΟΥ ΕΝ ΚΑΙΡΩ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Η ΕΝΟΤΗΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

"Εως ἄν διδαχῶσι πολλοὶ καὶ πληθυνθῇ ἡ γνώσις.

Ἔτος Α'. — 1 Ἰουνίου 1876. — Φυλλάδιον 7.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ.

Χρονικὸν Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας. — Ἡροδότου τὰ Αἰγυπτιακά. — Ἱστορία τῆς Κύπρου. — Ὑγιεινὴ τῆς ψυχῆς : Χαρὰ καὶ λύπη. — Γνώμαι περὶ τῆς Γυναικὸς καὶ τῆς παιδείσεως αὐτῆς. — Φυσικὴ Ἱστορία : Ἰχνεύμων. — Φιλολογημάτων.

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ
ΤΥΠΟΙΣ ΑΔΕΛΦΩΝ ΚΟΥΡΜΟΥΖΗ
1876.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ.

Διὰ τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ συνδρομητάς.	Φρ.	30
Διὰ τοὺς ἐκτὸς τῆς Αἰγύπτου	»	35
Διὰ τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου.	»	20

Ὁ ΚΕΚΡΟΨ ἀνταλλάσσεται πρὸς πᾶσαν ἐφημερίδα ἢ περιοδικόν. Τὰ μετ' αὐτοῦ ἀνταλασσόμενα φύλλα, χρησιμεύοντα διὰ τὸ Ἀναγνωστήριον τοῦ Συλλόγου, δέον ν' ἀπευθύνωνται :

A la Société Littéraire Hellénique « L'Union » CAIRE.

Ὅσοι τῶν ἐκδοτῶν ἐφημερίδων ἢ περιοδικῶν συγγραμμάτων δὲν ἐπιθυμοῦσι ν' ἀνταλλάξωσι τὰ φύλλα των πρὸς τὸν ΚΕΚΡΟΨΑ παρακαλοῦνται γὰ ἐπιστρέψωσι τὸ τε παρὸν καὶ προηγούμενα φυλλάδια, ἅπερ τοῖς ἀπεστάλησαν ἐπ' ἀνταλλαγῆ.

ΒΙΒΛΙΑ ΝΕΟΦΑΝΗ

Εἰς τὸ παρὸν ἐξώφυλλον τοῦ ὁ ΚΕΚΡΟΨ θέλει ἀναγγέλλει τὴν ἔκδοσιν παντὸς οἰουδήποτε νεοφανοῦς βιβλίου, οὗ ἀντίτυπον ἤθελε σταλεῖ παρὰ τοῦ Ἐκδότου πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Φιλεκπαιδευτικὸν Σύλλογον «**Η ΕΝΟΤΗΣ.**»

ΟΜΗΡΟΣ

Περιοδικὸν τοῦ ἐν Σμύρνῃ ὁμωνύμου Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ.

Συνδρομὴ ἑτησία προπληρωτέα, ἐν Καίρῳ καὶ τῇ Ἄνω Αἰγύπτῳ φρ. 15.

Ἐπιστατεῖ ἐν Καίρῳ καὶ τῇ Ἄνω Αἰγύπτῳ ὁ Ἑλληνικὸς Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος «**ΕΝΟΤΗΣ.**»

ANNUAIRE

DE L'ASSOCIATION POUR L'ENCOURAGEMENT

DES ÉTUDES GRECQUES

EN FRANCE.

PARIS, 9e Année 1875. — MAISONNEUVE & Cie, Libraires-Éditeurs

Ὅγκωδης τόμος ἐκ 472 σελίδων εἰς 8ον, περιέχων πολλὰς ἑλληνικῆς φιλολογίας πραγματείας, ἱκανὰ ἀνέκδοτα ἔργα, ἀρχαίας ἐπιγραφάς, κτλ.

Τιμᾶται φρ. 8.

ΕΠΙΣΤΑΤΟΥΣΙ

Καί ἐπιμελοῦνται τῶν συμφερόντων τοῦ Κέκροπος

ΑΝΑ ΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟΝ.

- Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὁ Κοσ. Ε. Ε. Ῥούπας.
» Βένγα, » Ἀλέξ. Καμπάνης.
» ΒίρΚετ-ελ-Σάβ » Π. Ἡσαίας.
» Δαμανχούρ » Ἐπ. Σολομωνίδης, ἰατρός.
» Ζαγαζίκιον » Γεώργ. Φ. Φιλιππίδης, ἰατρός.
» Ἴσνα » Γ. Μανιατόπουλος.
» Κάφρ-ἐλ-Δαουάρ » Ἀλκ. Ἰερωνυμίδης.
» Τάντα » Ἀθ. Ταμβακόπουλος.
» Τάχτα » Σαβ. Τιβέριος.
» Φαγιούμ, » Ἀντ. Καμπάνης, Ἑλλήν Πράκτωρ.

ΕΙΣ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ.

- Ἐν Σμύρνῃ, ὁ Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος «Ὅμηρος.»
» Ἀήμνω » » «Ὅμόνοια.»

Κ Ε Κ Ρ Ο Ψ

ΕΥΡΥΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΕΝ ΚΑΙΡΩ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Η ΕΝΟΤΗΣ

ΕΤΟΣ Α'.

4 'Ιουνίου 1876.

ΦΥΛΛ. Ζ'.

ΧΡΟΝΙΚΟΝ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

(Συνέχεια.)

29

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΓΓΟΣ

(482—490 Μ. Χ.).

Μετὰ τὴν ἐξώσιν τοῦ Ἰωάννου Ταλαῖα ὁ Πέτρος Μογγὸς ἐμείνεν ἀνενόχλητος τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ θρόνου κύριος. Ὑπέγραψεν, ὡς εἶχεν ὑποσχεθῆ, τὸ πολύκροτον Ἐνωτικὸν τοῦ αὐτοκράτος Ζήνωνος, δεξάμενος, ὡς συνέμα καὶ τὰς ἀποφάσεις τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου, κατεδίκασεν αὐτὰς ἀκολούθως. Οἱ μᾶλλον ἀδιάλλακτοι τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου ἀντίπαλοι, παροργισθέντες ἐκ τῆς ἀστασίας αὐτοῦ καὶ ἐκ τῆς εἰς τὸ ἐνωτικὸν ἀφοσιώσεώς του, ἀπεχωρίσθησαν τῆς κοινωνίας του, καὶ αὐτὸνομάσθησαν Ἀκέφαλοι, καθ' ὅ μὴδὲνα ἀναγνωρίζοντες Πατριάρχην, ἢ Σεβηριανόν, ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ αἰρεσιάρχου αὐτῶν Σεβήρου. Ὁ Μογγὸς ἀπέθανε, κα-

τὰ τὸν Ἑλμακιν, τῷ 490 ἔτει, τῇ 2 ἢ 4 τοῦ Αἰγυπτιακοῦ μηνὸς Ἀθῶρ (29 ἢ 31 Ὀκτωβρίου). Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μογγοῦ ἐπιπηδῶσι τοῦ θρόνου ὀκτὼ κατὰ σειράν αἰρετικοὶ Πατριάρχαι, τυραννήσαντες ἐπὶ 48 ὅλα ἔτη τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀλεξανδρείας ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν αἰρετικῶν αὐτοκρατόρων Ζήνωνος καὶ Ἀναστασίου τοῦ Δικύρου.

30

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Β'.

(490—496 Μ. Χ.)

Τὸν Πέτρον Μογγὸν διεδέξατο εἰς τὴν πατριαρχίαν Ἀθανάσιος, ὁ ἐπικληθεὶς παρά τινων μὲν Κηλήτης, παρ' ἄλλων δὲ Ἀβίνας. Ἐδέξατο καὶ αὐτὸς τὸ ἐνωτικὸν τοῦ Ζήνωνος, καὶ ἀνεθεμάτισε τὴν ἐν Χαλκηδόνι Σύνοδον. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἠθέλησε νὰ ἐξοβελίσῃ ἐκ τῶν διπτύχων τὸ ὄνομα τοῦ προκατόχου του, οἱ Ἀκέφαλοι δὲν συνεκοινώνησαν μετ' αὐτοῦ. Ἀπέθανε δὲ, κατὰ Πάγην, τῷ 496 ἔτει, τῇ 20 τοῦ αἰγυπτιακοῦ μηνὸς Θῶθ (17 Σεπτεμβρίου), ἡμέρᾳ Παρασκευῆ.

31.

Ι Ω Α Ν Ν Η Σ Β'.

(496—505 μ. χ.)

Μετά τὸν θάνατον τοῦ Ἀθανασίου ἀνέβη εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας Ἰωάννης, ὁ ἐπικαλούμενος Μέλαις ἢ Ἀΐμουλος, μοναχὸς ὢν, ἱερεὺς καὶ οἰκονόμος. Συνωδὰ τῷ προκατόχῳ του ἐδέξατο καὶ αὐτὸς τὸ Ἐνωτικὸν, καὶ ἀπεδοκίμασε τὴν ἐν Χαλκηδόνι Σύνοδον, τηρήσας ὅμως σιγὴν τελείαν ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐν ταῖς πρὸς τοὺς πατριάρχας εἰρηνικαῖς ἐπιστολαῖς του. Ἀπέθανε τῷ 505 ἔτει, τῇ 29 Ἀπριλίου, ἡμέρᾳ Παρασκευῆ, κατὰ Πάγην.

32.

Ι Ω Α Ν Ν Η Σ Γ'.

(505—517 μ. χ.)

Ἰωάννης, τοῦπίκλιν Νικαίωτης, διεδέξατο Ἰωάννην τὸν Β' εἰς τὴν πατριαρχίαν. Τοσαύτην οὗτος ἔτρεφεν ἀπέχθειαν κατὰ τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου, ὥστε ἠρνήθη νὰ συγκοινωνήσῃ μετὰ τῶν λοιπῶν τῆς Ἀνατολῆς Πατριαρχῶν, διότι οὗτοι ἤρκοῦντο εἰς τὴν ἀποδοχὴν τοῦ Ἐνωτικοῦ ἀπλῶς, χωρὶς νὰ ἐξηγῶνται περὶ τῆς Συνόδου. Ἰδίως δ' ἐτήρησεν ἀποκεχωρισμένους τῆς ἑαυτοῦ κοινωνίας τοὺς Ἀκεφάλους, ἕνεκα τοῦ σεβασμοῦ, ὃν ἔτρεφε πρὸς τὴν μνήμην τοῦ Πέτρου Μογγού, ἣν δὲν ἤθελε νὰ κηλιδώσῃ. Οὐχ' ἤττον δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ συγκοινωνήσῃ μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν Σεβήρου, ὅστις, ἀναγορευθεὶς, τῷ 513, πατριάρχης Ἀντιοχείας, ἐπέστειλε καὶ πρὸς τὸν Ἰωάννην τὴν εἰρηνικὴν ἐπιστολήν του. Ἀλλ' ἡ συνένωσις αὐτῶν δὲν ἐπῆρκεσε νὰ καταπνίξῃ τὸ σχίσμα τῶν Ἀκεφάλων. Ἀπέθανε δὲ ὁ Ἰωάννης τῷ 517 ἔτει, τῇ 27 τοῦ αἰγυπτιακοῦ μηνὸς Παχὸν (22 Μαΐου), ἡμέρᾳ Δευτέρα.

33.

Δ Ι Ο Σ Κ Ο Ρ Ο Σ Β'.

(417—519 μ. χ.)

Διάσχορος, ἀνεψιὸς Τιμοθέου τοῦ Αἰλούρου,

ἀνῆλθεν εἰς τὸν πατριαρχικὸν τῆς Ἀλεξανδρείας θρόνον, τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ θανάτου Ἰωάννου τοῦ Γ', ἐκλεχθεὶς ἐν μέσῳ θορύβου καὶ ταραχῆς μεγάλης. Οὗτος, καταδικάσας διαρρήδην τὴν τε ἐν Χαλκηδόνι Σύνοδον καὶ τὴν μνήμην Πέτρου τοῦ Μογγού, χωρὶς ἐν τούτοις ν' ἀπορρίψῃ τὸ Ἐνωτικὸν, συνήνωσεν οὕτως εἰς τὴν ἑαυτοῦ κοινωνίαν τοὺς Ἀκεφάλους. Ἀπέθανε δ' ὁ Διάσχορος τῷ 519 ἔτει, τῇ 9 Ὀκτωβρίου, κατὰ Πάγην.

34.

Τ Ι Μ Ο Θ Ε Ο Σ Γ'.

(519—537 μ. χ.)

Διάδοχος τοῦ Διοσκόρου ἀνηγορεύθη, τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῆς τελετῆς του, ὁ Τιμόθεος Γ', ἐχθρὸς καὶ αὐτὸς τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου. Σεβήρος, ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας, ἐκδιώχθεις τοῦ θρόνου του ὑπὸ τοῦ αυτοκράτορος Ἰουστίνου, εὗρεν ἄσυλον παρὰ τῷ Τιμοθέῳ, ὁμοῦ μετὰ τοῦ συντρόφου τῆς τε πλάνης καὶ τῆς ἐξορίας αὐτοῦ, Ἰουλιανοῦ, τοῦ Ἐπισκόπου Ἀλικαρνασσοῦ. Ἀλλ' οἱ δύο αὐτοὶ ξένοι νέας διήγειραν ταραχὰς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διὰ τῆς ἐριδῆς των περὶ τοῦ φθαρτοῦ ἢ ἀφθάρτου τῆς σαρκὸς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸ τῆς ἀναστάσεώς του, τοῦ μὲν Σεβήρου ὑποστηρίζοντος τὸ φθαρτὸν αὐτῆς, τοῦ δὲ Ἰουλιανοῦ τὸ ἀφθαρτον. Οἱ μὲν ὀπαδοὶ τοῦ Ἰουλιανοῦ ὠνομάσθησαν Ἀφθαρτοδοκῆται ἢ Φαντασιασταί, οἱ δὲ τοῦ Σεβήρου Φθαρτολάτραπε. Ἐκ δὲ τῆς ιδέας τοῦ Σεβήρου, ἣτις ἦν ἡ ἀληθὴς, ὁ διάκονος Θεμιστιος συνεπέρανε, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἠγνόει κἄτι, καὶ ἐθεμελίωσε τὴν αἵρεσιν τῶν Ἀγνοητῶν. Ὁ δὲ Τιμόθεος ὅτε μὲν ἐκλινε πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Σεβήρου, ὅτε δὲ πρὸς τὴν τοῦ Ἰουλιανοῦ. Ἀπέθανε δὲ, κατ' Εὐτύχιον, ἡμέρᾳ Σαββάτῳ, 13 τοῦ αἰγυπτιακοῦ μηνὸς Μασίρ, ἣτις ἐν τοῖς χρονολογικοῖς πίναξί τοῦ

Θεοφάνους, συμπίπτει τῇ 7 Φεβρουαρίου τοῦ 537 ἔτους.

35

Γ Α Ι Ν Α Σ ἢ Γ Α Ι Α Ν Ο Σ.

(537 μ. χ.)

Μετά τὸν θάνατον τοῦ Τιμοθέου ἡ Ἀλεξανδρινὴ Ἐκκλησία ἐδιχάσθη εἰς τρεῖς μερίδας κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ διαδόχου του, καὶ ἡ μὲν εὐαριθμοτέρα, ἡ τῶν Ὀρθόδοξων, ἐξελέξατο τὸν Ἀστέριον, ὅστις ὅμως δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐνθρονισθῇ ἡ δὲ ἑτέρα τῶν αἵρετικῶν, ἡ ἰσχυροτέρα, ἐξελέξατο τὸν Γαῖναν ἢ Γαϊανόν, καὶ ἡ ἄλλη τὸν Θεοδόσιον, ἀμφοτέρους μὲν ἐχθροὺς τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου, ἀλλὰ τοῦτον μὲν ἀνήκοντα εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν Φθαρτολατρων, ἐκεῖνον δὲ εἰς τὴν τῶν Φαντασιαστων. Ἡ μερὶς τοῦ Γαῖνᾶ, καθ' ἡ ἰσχυροτέρα, ὑπερίσχυσε, καὶ ἠνάγκασε τὸν Θεοδόσιον ν' ἀποσυρθῇ. Ἀλλ' ὁ θρίαμβος οὗτος ὑπῆρξεν ἐφήμερος· διότι ὁ Γαῖνᾶς, μετὰ 103 ἡμερῶν πατριαρχίαν, ἐξεδιώχθη τοῦ θρόνου, τῇ 22 Μαΐου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, κατὰ διαταγὴν τῆς αυτοκρατείας Θεοδώρας, καὶ ἀπεστάλλη εἰς ἐξορίαν, τὸ μὲν πρῶτον ἐν Καρθαγένῃ, εἶτα δὲ ἐν Σαρδάνῃ· ὁπότεν ἄγνωστον τί ἀπέγεινε.

36

Θ Ε Ο Δ Ο Σ Ι Ο Σ.

(537—538 μ. χ.)

Διὰ τῆς ἐξορίας τοῦ ἀντιπάλου του, ὁ Θεοδόσιος ἔμεινε μόνος καὶ ἀνενόχλητος τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ θρόνου κάτοχος, ἀλλ' ἐλάχιστοι ἐπέισθησαν νὰ συγκοινωνήσωσι μετ' αὐτοῦ. Ἐξεγερθέντων δὲ κατ' αὐτοῦ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Γαῖνᾶ, ὁ εὐνοῦχος Ναρσῆς ἐπεχείρησε νὰ καταστείλῃ τὴν στάσιν, ἀλλὰ μὴ δυνήθεις νὰ κατορθώσῃ τοῦτο διὰ τῶν ὅπλων, παρέδωκε τὴν πόλιν εἰς τὸ πῦρ. Κατὰ Νοέμβριον τοῦ ἐπομένου ἔτους ὁ Θεοδόσιος, ἀρνήθεις ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν ἐν Χαλκηδόνι Σύνοδον, ἐξωρίσθη

ὑπὸ τοῦ Αυτοκράτορος παρὰ τὸν Εὐξείνιον Πόντον, ὁπότεν ἐμίανε διὰ τῶν αἵρετικῶν δογμάτων του τὴν τε αὐτὴν καὶ τὴν πόλιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐκ τῆς αἵρέσεώς του παρήχθησαν οἱ Τριθεῖσταὶ ὑπ' ἀρχηγὸν τὸν γραμματικὸν Ἰωάννην τὸν Φιλόπονον, καὶ οἱ ἀντίθετοι τούτων, οἵτινες συνέχεον τὰ τρία πρόσωπα τῆς Θεότητος.

37

Π Α Υ Λ Ο Σ.

(538—544 μ. χ.)

Ὁ Παῦλος, μοναχὸς ἐνὸς τῶν μοναστηρίων τῆς νήσου Ταβέννης, ἐξελέχθη ὑπὸ τοῦ Αυτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ, περὶ τὰ τέλη τοῦ 538 ἔτους, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἐξορισθέντος Θεοδοσίου, καὶ προσχειρίσθη μετὰ τινὰς ἡμέρας ὑπὸ Μηνᾶ, πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐνώπιον καὶ τῶν Ἀποκρισαρίων τῶν λοιπῶν Πατριαρχῶν (α). Ὁ Παῦλος, ἀνέκαθεν ὢν ὁμολογητὴς τῶν δογμάτων τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου, ἐξηκολούθησε καὶ κατὰ τὴν πατριαρχίαν του ὁμολογᾶν καὶ ἀποδεχόμενος ταῦτα· ἀλλ' ἡ ἰδιωτικὴ διαγωγή του ὑπῆρξε σκανδαλώδης καὶ ἀτιμωτικὴ, καὶ τῷ 541 καθρέθη ὑπὸ τῆς ἐν Γάζῃ τοπικῆς Συνόδου, καταδικασθεὶς ἐπ' ἀνθρωποκτονία καὶ ἐπὶ ἀφοσίωσι εἰς τὰς κακοδοξίας τοῦ Ὠριγένους. Ἐπ' αὐτοῦ οἱ Μονοφυσῖται, ἥτοι ὀπαδοὶ τοῦ δόγματος τῆς μιᾶς μόνης φύσεως ἐν τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ, ἤρχισαν νὰ ὀνομάζωνται Ἰακώβῖται ἀπὸ Ἰακώβου τοῦ Ζανζάλου, ὅστις, κατὰ Βαρδαῖον, ἐτιτολοφορεῖτο μεταξὺ αὐτῶν ἐπίσκοπος καθολικός.

(α) Εἶνε τοῦτο τὸ πρῶτον παράδειγμα διορισμοῦ τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πολιτικῆς ἀρχῆς καὶ προχειρίσεως αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριάρχου. Συχνὰ ἐπεξῆς θέλομεν τοῦ λοιποῦ ἀπαντᾶ παραδείγματα ὁμοία τῆς καταπατήσεως ταύτης τῶν νεμίμων τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας, κατὰ κέρρον μάλιστα βραδύτερον ἐπαναληφθέντα.

38

ΖΩΙΛΟΣ

(541—551 Μ. Χ.)

Οὗτος προεχειρίσθη Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας παρά τῆς αὐτῆς τοπικῆς Συνόδου, ἣτις καθήρεσε τὸν Παῦλον. Τῷ 544 ὑπέγραψε τὸ καθ' Ὁριγένους θέσπισμα τοῦ Αυτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ, ὅστις ὅμως ἐξέβαλεν αὐτὸν τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου, τῇ 14 Ἰουλίου τοῦ 551 ἔτους, καθ' ὃ ἀρνούμενον νὰ καταδικάσῃ τὰ τρία Κεφάλαια, κατὰ τὸν Πάπην.

39

ΑΠΟΛΛΙΝΑΡΙΟΣ

(551—569 Μ. Χ.)

Τὸν Ζώιλον διεδέχθη εἰς τὴν πατριαρχίαν ὁ Ἀπολλινάριος, προχειρισθεὶς κατὰ τὸν μῆνα περὶ τοῦ Αὐγούστου. Παρέστη, τῷ 553 ἔτει, εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ε'. Οἰκουμενικὴν Σύνοδον, ἣς ὑπέγραψε τὰς ἀποφάσεις, Ἀπέθανε δὲ περὶ τὰ τέλη τοῦ 4 ἔτους τῆς βασιλείας Ἰουστίνου τοῦ Νεωτέρου, ἦτοι κατὰ τὸ ἔτος 569.

ΣΗΜ. — Ἀπὸ τοῦ προλαβόντος ἔτους ἤρξαντο οἱ Ἰακωβίται νὰ ἐκλέγωσιν ἴδιον Πατριάρχην, ἀγίνοντες τοὺς ὀρθοδόξους ἐλευθέρους νὰ ἐκλέγωσι τὸν ἑαυτῶν, ὅστις καὶ ἀνεγνωρίζετο ἐπίσημος ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πολιτικῆς ἀρχῆς. Τὸ νέον αὐτὸ τοῦ διχασμοῦ σύστημα, διαρκέσαν μετὰ διακοπῶν τινῶν ὡς σιωπηλὸς τις ρεωτερισμὸς ἐπὶ 70 ἔτη, καθιερώθη πλέον ὡς θεσμὸς ὀριστικῶς μετὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Ἀράβων, καὶ ἐπικρατεῖ μέχρι τῆς σήμερον.

(ἀκολουθεῖ)

ΠΡΟΔΟΤΟΥ ΤΑ ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑ.

(Συνέχεια.)

§ 30. Ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς πόλεως πλέων ἄλλον τόσον καιρὸν, ὅσον ἐχρειάσθη, ἵνα ἔλθῃς ἐκ τῆς Ἐλεφαντίνης εἰς τὴν μητρόπολιν τῶν Αἰθιοπῶν, φθάνεις εἰς τοὺς Αὐτομόλους, καλουμένους Ἀσμάχ, ὅπερ σημαίνει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν τοὺς ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ τοῦ βασιλέως παρισταμένους. Ἐλειποτάκτησαν δὲ οὗτοι, συμποσοῦμενοι εἰς διακοσίας τεσσαράκοντα χιλιάδας, ἐκ τῶν μαχίμων Αἰγυπτίων πρὸς τοὺς Αἰθιοπᾶς τούτους διὰ τὴν ἀκόλουθον αἰτίαν. Ἐπὶ Ψαμμητίχου βασιλέως ἐγκατέστησαν φυλακαὶ τῶν μεθορίων, πρὸς μὲν τὸ μέρος τῶν Αἰθιοπῶν ἐν τῇ Ἐλεφαντίνῃ πόλει, πρὸς δὲ τὸ μέρος τῶν Ἀράβων καὶ Σύρων ἐν ταῖς παρὰ τὸ Πηλοῦσιον Δάφναις, καὶ πρὸς τὸ μέρος τῶν Λιβύων ἄλλη ἐν Μαρέῃ ἔτι δὲ καὶ ἐπ' ἐμοῦ ὁμοίως ὑπάρχουσι τοποθετημέναι καὶ αἱ τῶν Περσῶν φυλακαὶ τῶν ὀρίων, ὡς ἦσαν καὶ ἐπὶ Ψαμμητίχου· διότι Πέρσαι φρουροῦσι καὶ ἐν Ἐλεφαντίνῃ καὶ ἐν Δάφναις. Τοὺς Αἰγυπτίους λοιπὸν, ἐπὶ τρία ὅλα ἔτη φρουροῦντας ἐν Ἐλεφαντίνῃ, οὐδεὶς ἀπέλυε τῆς φρουρήσεως ταύτης· διόπερ, συσκευθέντες καὶ συναποφασίσαντες οἱ φρουροὶ πάντες, ἐλειποτάκτησαν ἀπὸ τοῦ Ψαμμητίχου, καὶ μετέβησαν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν· ὃ δὲ Ψαμμητίχος, μαθὼν ταῦτα, τοὺς κατεδίωξεν· ὡς δὲ κατέφθασεν αὐτοὺς, τοὺς παρεκάλει, πολλὰ λέγων, ἵνα τοὺς μεταπέισῃ νὰ μὴν ἐγκαταλείψωσι τοὺς πατρώους θεοὺς των, καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὰς γυναῖκας των. Λέγεται δὲ, ὅτι εἰς ἐξ αὐτῶν, δείξας τὸ αἰδοῖον, εἶπεν, ὅτι ὅπου ἂν ὑπάρχῃ αὐτὸ, ὑπάρχουσι καὶ τέκνα καὶ γυναῖκες. Ἀρικόμενοι δὲ οὗτοι εἰς Αἰθιοπίαν, παραδίδονται πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Αἰθιοπῶν, ὅστις ἀντήμειψεν αὐτοὺς οὕτω· Ὑπὲρ τινες τῶν Αἰθιοπῶν ἐχθρικῶς πρὸς

αὐτὸν διακείμενοι· διέταξε λοιπὸν τοὺς Αυτομόλους νὰ ἐκδιώξωσιν αὐτοὺς, καὶ νὰ καταλάβωσι τὴν γῆν αὐτῶν. Ἐγκαταστάντων δὲ τῶν Αἰγυπτίων μεταξὺ τῶν Αἰθιοπῶν, οὗτοι ἐγένοντο ἡμερώτεροι, παραλαβόντες τὰ αἰγυπτιακά ἦθη.

§ 31. Μέχρι λοιπὸν τεσσάρων μηνῶν πλοῦ καὶ ὁδοιπορίας εἶναι γνωστὸς ὁ Νεῖλος ἄνωθεν τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ βεύματός του· διότι τόσοι συμποσοῦνται μῆνες πορείας ἐκ τῆς Ἐλεφαντίνης μέχρι τῶν εἰρημένων Αυτομόλων. ῥέει δὲ ὁ Νεῖλος ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς· πέραν δὲ τοῦ σημείου τούτου οὐδεὶς δύναται νὰ εἴπῃ τι σαφῶς· διότι ἡ χώρα αὕτη εἶνε ἔρημος ἕνεκα τοῦ ὑπερβολικοῦ καύματος.

§ 32. Ἄλλ' ὅμως τὰ ἐξῆς ἤκουσα παρ' ἀνδρῶν Κυρηναίων, οἵτινες ἔλεγον, ὅτι, ἐλθόντες εἰς τὸ μαντεῖον τοῦ Ἀμμωνος, συνωμίλησαν μετὰ τοῦ Ἐτεάρχου, βασιλέως τῶν Ἀμμωνίων, καὶ μεταξὺ ἄλλων λόγων κατήντησαν καὶ εἰς τὰ περὶ Νεῖλου, καὶ εἰς τὸ ὅτι οὐδεὶς γινώσκει τὰς πηγὰς αὐτοῦ. Εἶπε δηλ. πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἐτεάρχος, ὅτι ἤλθόν ποτε πρὸς αὐτὸν Νασαμῶνες ἄνδρες· τὸ δὲ ἔθνος τοῦτο εἶνε μὲν Λιβυκόν, νέμεται δὲ τὴν Σύρτιν καὶ ὀλίγην τινὰ χώραν πρὸς ἀνατολάς αὐτῆς. Ἐρωτηθέντες δὲ παρ' αὐτοῦ οἱ προσελθόντες οὗτοι Νασαμῶνες, ἐὰν γνωρίζουσι νὰ εἴπωσι τι πλεῖότερον περὶ τῶν ἐρήμων τῆς Λιβύας, εἶπον, ὅτι παρ' αὐτοῖς ὑπῆρξαν νέοι τινὲς ἀκόλαστοι, ἀνήκοντες εἰς τὰς ἰσχυροτέρας οἰκογενείας· οὗτοι, ἀνδρωθέντες, μεταξὺ ἄλλων πολλῶν παραδοξολογιῶν ἐμηχανεύθησαν καὶ τὸ ἐξῆς· νὰ ἐκλέξωσι διὰ κλήρου πέντε ἐξ ἑαυτῶν, ὅπως ἐπισκεφθῶσι τὰς ἐρήμους τῆς Λιβύας, καὶ προσπαθήσωσι νὰ προχωρήσωσιν ἐν αὐταῖς περισσώτερον τοῦ ὅσον ἄλλοι μέχρις ἐκείνου εἶχον προχωρήσει. Διότι τῆς Λιβύας τὰ μὲν παρὰ τὴν βόρειον (Μεσόγειον) θάλασσαν, ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου μέχρι τοῦ Σολόντος

ἀκρωτηρίου, ὅπου τελειώνει ἡ Λυβία, κατοικοῦσι πάντα Λίβυες καὶ ἔθνη πολλὰ Λυβίων, ἐκτὸς τῶν μερῶν, ὅσα κατέχουσιν αὐτόθι Ἕλληνες καὶ Φοίνικες, τὰ δὲ ἀπώτερα τῆς θαλάσσης καὶ τῶν παρὰ τὴν θάλασσαν κατοικούντων ἀνθρώπων εἶνε πλήρη ἀγρίων θηρίων· τὰ δὲ περαιτέρω τῆς θηριώδους ταύτης Λυβίας μέρη εἶνε ἀμμόδη, καὶ ἐντελῶς ἄνδρα καὶ ἔρημα πάντων. Εἶπον λοιπὸν (οἱ Νασαμῶνες), ὅτι οἱ νέοι, οἱ ἀποσταλέντες ὑπὸ τῶν συνομηλικῶν, καλῶς διὰ τροφῶν καὶ ὕδατος ἐφωδιασμένοι, διήλθον κατ' ἀρχὰς μὲν τὴν κατοικουμένην χώραν, κατόπιν δὲ τὴν θηριώδη, καὶ ἐκ ταύτης εἰσῆλθον εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἐπορεύοντο ἐν αὐτῇ, διευθυνόμενοι πρὸς δυσμὰς. Ἀφοῦ δὲ διήλθον χώραν πολλὴν ἀμμόδη καὶ μετὰ πολλὰς ἡμέρας, εἶδον τέλος δένδρα, καλύπτοντα πεδιάδα, καὶ, προσελθόντες, ἔτρωγον ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν δένδρων καρπῶν. Ἐνῶ δ' ἔτρωγον ὀπώρας, ἐπῆλθον κατ' αὐτῶν ἄνδρες μικροὶ, ἔχοντες τὸ ἀνάστημα μικρότερον τοῦ μετρίου ἀνδρικοῦ, καὶ συλλαβόντες, ἀπήγαγον αὐτούς. Οὔτε δὲ οἱ Νασαμῶνες ἠνόουν τι ἐκ τῆς γλώσσης τῶν ἀπαγόντων αὐτούς, οὔτε οὗτοι ἐκ τῆς τῶν Νασαμῶνων. ᾠδήγησαν δὲ αὐτοὺς διὰ μεγίστων ἐλῶν, καὶ, ἀφοῦ διεπέρασαν ταῦτα, ἔφθασαν εἰς πόλιν, ἣς οἱ κάτοικοι πάντες ἦσαν τοῦ αὐτοῦ μὲ τοὺς ἀπαγαγόντας ἀναστήματος, καὶ μέλανες τὸ χρῶμα. Παρὰ δὲ τὴν πόλιν, ῥέει ποταμὸς μέγας, διευθυνόμενος ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς· φαίνονται δ' ἐν αὐτῷ κροκόδειλοι (α).

(α) Ἡ ὑπερξία τῶν μικροσώμων τούτων ἀνθρώπων ἐβεβαιώθη κατὰ τοὺς τελευταίους τούτου χρόνους διὰ τῶν κατὰ τὴν Κεντρικὴν Ἀφρικὴν γενομένων ἀνακαλύψεων ὑπὸ διαφόρων βίψοκινδίνων περιηγητῶν, τοῦ Καμερώνος, Λιβιστῶνος, καὶ ἄλλων. Παρὰ τὰς ὄχθας τῆς λίμνης Ταγγανίκας, κειμένης κατὰ τὴν 10, 60' Β. πλάτους, ὑπάρχουσι διάφοροι φυλαὶ μαύρων μικροσώμων ἀνθρώπων, συμπεριλαμβανόμενοι ὑπὸ τὸ γενικὸν ὄνομα Ἀ κ α. Τούτων

§ 33. "Εως ἐδῶ μοι ἐδηλοποιήθη τοῦ Ἀμμωνίου Ἐτεάρχου ἢ διήγησις, καὶ προσέτι, ὅτι ἐπανήλθον εἰς τὴν πατρίδα των οἱ Νασαμώνες, ὡς ἔλεγον οἱ Κυρηναῖοι, καὶ ὅτι οἱ ἄνθρωποι, οὓς οὗτοι ἐπεσκέφθησαν, ἦσαν γόντες ὄλοι. Συνεφάνει δὲ καὶ ὁ Ἐτέαρχος, ὅτι ὁ ποταμὸς ἐκεῖνος, ὁ παραρρέων, εἶνε ὁ Νεῖλος· καὶ ὁ ὀρθὸς δὲ λόγος οὕτως ἀπαιτεῖ· διότι ὁ Νεῖλος ῥέει ἐκ τῆς Λιβύας, τέμνων αὐτὴν καταμεσῆς, καὶ (ὡς ἐγὼ φρονῶ, συμπεραίνων ἐκ τῶν προδήλων τὰ ἀγνωστα) ὀρμαται ἐξ ἴσων μερῶν μὲ τὸν Ἴστρον· διότι ὁ ποταμὸς Ἴστρος ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς χώρας τῶν Κελτῶν καὶ τῆς πόλεως Πυρήνης, ῥέει καταμεσῆς τῆς Εὐρώπης, σχίζων αὐτὴν εἰς δύο· οἱ δὲ Κελτοὶ κατοικοῦσιν ἐξω τῶν Ἡρακλείων στηλῶν, καὶ συνορεύουσι μὲ τοὺς Κυρηναίους, οἵτινες εἶνε οἱ ἐσχατοὶ πρὸς δυσμὰς οἰκοῦντες τῶν ἐν τῇ

δύο ἐρήθους ἦγε μεθ' ἑαυτοῦ πρὸ τριῶν ἐτῶν ὁ Ἰταλὸς περιηγητὴς Μιάνης, ἐπανακάμπτων ἐκ τῆς κατὰ τὴν Κεντρικὴν Ἀφρικὴν ἐκδρομῆς του. ἵνα τοὺς παρουσιάσῃ πρὸς τοὺς ἐν Εὐρώπῃ σοφοῦς. Ἀποθανόντος τοῦ Μιάνη καθ' ὁδὸν, ὠδηγήθησαν οὐχ' ἦσαν οἱ δύο ἐρηθοὶ εἰς Ἰταλίαν, καὶ εἶδομεν αὐτοὺς, διερχομένους ἐντεῦθεν. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ μοίκου των συστήματος ἢ ἐκφρασίς τοῦ προσώπου των, ἐδείκνυον αὐτοὺς ἔχοντας ἡλικίαν 16—18 ἐτῶν· ἀλλὰ τὸ ἀνάστημα των δὲν ὑπερέβαινε τὸ τῶν παρ' ἡμῖν δεκαετῶν παιδίων· εἶγον τοὺς ὀδόντας τελείως ἀνεπτυγμένους καὶ οἴους οἱ παρ' ἡμῖν νέοι· ἐστεροῦντο δὲ κινεδόντων, οἵτινες ἦσαν μεταβεβλημένοι εἰς μικροὺς τραπεζίτας, ὁ δὲ λόγος τούτου φυσικώτατος· τρεπόμενοι τακτικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς, κατὰ τοῦ ὁδοῦ αὐτῶν τὰς διαβεβαιώσεις, διά γάλακτος καὶ βανανῶν, οἱ ἄνθρωποι τῆς φυλῆς ταύτης δὲν ἔχουσι ἀνάγκη τῶν κινεδόντων, οἵτινες, ὡς γνωστὸν χρεσιμολογεῖ πρὸς κατασπαργμῶν τῶν κρεάτων, καὶ δὲν ὑπάρχουσιν ἢ παρὰ μόνους τοῖς κρεωφαγοῦσιν ἐκ τῶν ζώων. Πέρισι δὲ ὁ Συνταγματάρχης Κ. Λόγγ, ἐπανακάμψας, ἐκ τῆς παρὰ τὸν Ἰσημερινὸν στρατιωτικῆς ἐκδρομῆς του, ἐπέδειξεν ἡμῖν ἐν τῇ Κεδικῇ Γεωγραφικῇ Ἐταιρίᾳ, μεταξύ ἄλλων διαφόρων τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς φυλῶν ἀντιπροσώπων, καὶ γυνεῖκα "Α x α ν, ἐν ἡλικίᾳ ἀμαξοῦσι καὶ ἔχουσαν τὸ ἀνάστημα δωδεκαετοῦ τῶν παρ' ἡμῖν κορασίων, ἀλλὰ πολὺ καὶ λίαν δυσαναλόγως κατὰ πλάτος καὶ πῆχος οὕσαν ἀνεπτυγμένην.

Εὐρώπῃ κατοικημένων χωρῶν. Τελευτᾶ δὲ ὁ Ἴστρος εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἐκεῖ ὅπου κεῖται ἡ Ἰστρία, ἣν κατοικοῦσιν ἄποικοι τῶν Μιλησίων.

§ 34. Καὶ ὁ μὲν Ἴστρος, καθ' ὃ ῥέων διὰ μέσου χωρῶν κατοικουμένων, εἶνε γνωστὸς παρὰ πολλῶν· περὶ τῶν πηγῶν ὅμως τοῦ Νεῖλου οὐδεὶς γινώσκει νὰ εἴπῃ, διότι ἀκατοίκητος εἶνε καὶ ἔρημος ἡ Λυβία, δι' ἧς ῥέει. Περὶ δὲ τοῦ ρεύματος αὐτοῦ ἐξέθηκα ἐφ' ὅσον μοι ἦτο δυνατὸν νὰ προβῶ μακρότερον εἰς τὴν ἐξιστόρησιν. Ἐκβάλλει δὲ εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἣτις κεῖται περὶ τοῦ ἀντικρῦ τῆς ὄρεινης Κιλικίας. Ἀπὸ ταύτης δὲ μέχρι τῆς ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ Σινώπης ὑπάρχει, κατ' εὐθείαν ὁδὸν, πέντε ἡμερῶν δρόμος ἀνδρὸς εὐζώνου· ἢ δὲ Σινώπῃ κεῖται ἀντικρῦ τοῦ μέρους, ὅπου ὁ Ἴστρος χύνεται εἰς τὴν θάλασσαν. Οὕτω δὲ μοι φαίνεται, ὅτι ὁ Νεῖλος, διερχόμενος διὰ πάσης τῆς Λιβύας, ἐξισοῦται πρὸς τὸν Ἴστρον. Τοσαῦτα εἶχον νὰ εἴπω περὶ τοῦ Νεῖλου.

(ἀκολουθεῖ).

ΣΥΝΟΨΙΣ

ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(Συνέχεια. — Ἰδε ἀριθ. 5.)

Ἀπρίης ἢ Ἀσπρης ἢ Οὐάφρης, (α) ἔτει 3, 398, βασιλεύων εἰς Αἴγυπτον, κατεδίωκε πάντας τοὺς τὰς θαλάσσας περιπλέοντας, καὶ πρὸ πάντων τοὺς Φοίνικας, οἵτινες ἤκμαζον τότε εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ ἐφημίζοντο διὰ τὸν μέγαν των πλοῦτον. Προσορμισθεὶς δὲ καὶ εἰς

(α) Ὁ ὑπὸ τῆς Θεῆς Γραφῆς Φαρῶ Οὐάφρης καλούμενος, ὁ συμμαχῆς μετὰ τοῦ Σεδεκίου, Βασιλέως τῆς Ἱερουσαλῆμ, καὶ καταπατήσας οὕτω τοὺς πρὸς τὸν Ναβουχοδονόσορα ὄρκους του, ὅστις, θηρωθεὶς, τὴν μὲν Ἱερουσαλῆμ ἐγάλασε, τὴν δὲ Αἴγυπτον πᾶσαν ὑπέταξεν, αἰχμαλωτίσας τὸν Σεδεκίαν, ὃν ἤγαγεν εἰς Βαβυλῶνα καὶ διορίσας τοποτηρητὴν τὸν Ἀμασιν.

Κίτιον, ὅπου κατόικουν Φοίνικες τε καὶ Τύριοι, ἔκαυσε τὰ πλοῖα αὐτῶν, ἐλεπήλασε πολλὰς παραλίους τῆς νήσου πόλεις, καὶ μετὰ ταῦτα ἐστράφη εἰς Αἴγυπτον, Ἀρπαξ τοῦ διαδήματος καὶ τῆς δυναστείας τοῦ Βάφρου τούτου, ὡς λέγει ὁ Σικελιώτης Διόδωρος, ὁ ἱστορικὸς, Βιβ. Α'. ὑπῆρξεν ὁ Ἀμασιν, ὅστις ἀκολουθῶν τοῦ προκατόχου του τὰς ἀρπακτικὰς ὀρέξεις, ὥρμησε κατὰ τῆς νήσου μετὰ μεγάλης θαλασσίας δυνάμεως καὶ, ἀφοῦ καταχάλασε πολλὰς πόλεις, ὑπέταξε καὶ τινὰς βασιλεῖς, ὑποχρέωσας αὐτοὺς νὰ πληρῶνῃσι φόρον καὶ ν' ἀναγνωρίζωσιν αὐτὸν ὡς κύριόν των. Περὶ τούτου ὁ Ἡρόδοτος, Βιβ. Β'. λέγει, « εἶχεν Ἀμασιν τὴν Κύπρον, πρῶτος ἀνθρώπων, καὶ κατεστρέψατο εἰς φόρον ἐπαγωγὴν ». Φαίνεται ὅμως, κατὰ τὸν Σικελιώτην Διόδωρον, ὅτι αὐτὸς οὗτος μετέκτισε τὰς πόλεις, ἃς κατέστρεψε, καὶ ναοὺς ἤγειρε, καὶ μετ' ἀξιολόγων ἀναθημάτων αὐτοὺς ἐστόλισε. Κατὰ τὴν ἐπὶ τὴν νῆσον συγκροτηθεῖσαν μάχην ἐφρονεῦθη καὶ ὁ Ἀριστόκυπρος, ὁ βασιλεὺς τῆς Σολίας, ὡς ἱστορεῖ ὁ Ἡρόδοτος Βιβ. Ε'. « Τετραμμένου δὲ τοῦ στρατοπέδου, ἄλλοι τε ἔπεσον πολλοὶ, καὶ ὁ Σολίαν βασιλεὺς Ἀριστόκυπρος ὁ Φιλοκύπρου, Φιλοκύπρου δὲ τούτου, τὸν Σόλων, ἀπικόμενος εἰς Κύπρον, ἐν ἔπεισιν αἶνεσε, Τυράννων μάλιστα. » Ὀλίγον καιρὸν ὅμως οἱ Αἰγύπτιοι ἐκράτησαν τῆς νήσου, διότι οἱ Κύπριοι ἐζήτησαν εὐκαιρίαν κατάλληλον νὰ ἀποτινάξωσι τὸν βαρὺν αὐτῶν ζυγὸν, ὅπερ ταχέως κατώρθωσαν.

(α) Ὁ Κύρος, ἔτει 3, 245, ἀφοῦ ἐσύστησε τὸ νέον τῆς Περσίας βασιλείον καὶ κατετρόπωσε τοὺς Βαβυλωνίους, ἔστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Καμβύσην μετὰ πολυαρίθμων ταγματῶν

(α) Ἡ Νίτητις, θυγάτηρ τοῦ Ἀπρίου, τοῦ ἐξωσθέντος καὶ φονεθέντος ὑπὸ τοῦ Ἀμάσεως, βασιλέως τῆς Αἰγύπτου, ἐπέμφθη τῷ βασιλεὶ Κύρῳ ὡς νόμφη. Κρύψασα αὐ-

στρατιωτῶν κατὰ τοῦ τῆς Αἰγύπτου Ἀμάσεως, ὃν κατὰ κράτος ἐνίκησεν, ὑποτάξας πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον καὶ θανατώσας τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ψαμμίνιτον. Οἱ Κύπριοι τότε, γνωρίζοντες τὴν μεγάλην τοῦ Καμβύσου δύναμιν καὶ μισοῦντες τοὺς Αἰγυπτίους, ἔδραμον αὐτοβελήτως μετὰ τῶν στρατευμάτων καὶ τῆς ναυτικῆς αὐτῶν δυνάμεως καὶ ἐβοήθησαν τὸν Καμβύσην. Ἀλλ' οὗτος, ἀντὶ ν' ἀνταμείψῃ τοὺς συμμάχους του, ὑπέταξεν αὐτοὺς μετὰ τῆς Αἰγύπτου κατὰκτησιν. Οἱ Κύπριοι ἐγκαταλειφθέντες ὑπὸ τῶν συμμάχων των Ἀθηναίων, οἵτινες δὲν ἐτόλμων νὰ βοηθήσωσιν αὐτοὺς, καὶ βλέποντες ἐπικείμενον τῆς κεφαλῆς των μέγαν τὸν κίνδυνον, ὑπέταγησαν ἄνευ ἀντιστάσεως τῷ Πέρσῃ καὶ φόρους αὐτῷ ὑπεσχέθησαν. Ὁ Κύρος δὲν ἔστειλεν ὅμως εἰς τὴν νῆσον Σατράπας, ὡς ἱστορεῖ ὁ Ἡρόδοτος καὶ ὁ Ζωναρᾶς, Ἀναλυτ. Α'. « Κύλιξι δὲ, καὶ Κυπρίοις, καὶ Παμφλαγῶσιν ὁ Κύρος οὐκ ἔπεμψε Σατράπας, ὅτι ἐκόντες ἐδόκουν αὐτῷ συστρατεῦσθαι » ἀλλ' ἀφῆκε νὰ κυβερνῶνται ὑπὸ τῶν ἰδίων βασιλέων των κατὰ τοὺς νόμους των. Ἱστοροῦσι μόνον τινὲς ὅτι ὁ Κύρος διέταξε καὶ ἐκτίσθη ἐν τῇ νήσῳ πρὸς τιμὴν τοῦ ὀνόματός του ἢ πόλιν τῆς Κυρηναίας, καὶ ἀνεκαίνισε τὸ Ἀφροδῆσιον, πρὸς τιμὴν τῆς

τῇ τὸ γένος τῆς μεχριστοῦ ἔσχεν ἐκ τοῦ Κύρου τέκνον, ἐφανέρωσεν αὐτῷ τότε τίνος ἦν θυγάτηρ καὶ παρεκίνησεν αὐτὸν νὰ ἐκδικηθῇ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς τῆς. Ὁ Καμβύσης, ὁ υἱὸς αὐτῆς, ἐστρατεύσας κατὰ τοῦ τῆς Αἰγύπτου Ἀμάσεως, εὔρε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ψαμμίνιτον βασιλεύοντα, ἀποθανόντος τοῦ πατρὸς του, ἀλλ' ὑποκείμενον τοῖς Βαβυλωνίοις. Ἀφοῦ ἐπολέμησε τὴν Μέμφην καὶ ὑπέταξεν αὐτὴν τε καὶ τὸν Ψαμμίνιτον, ἐφρόνευσε κατόπιν αὐτὸν, ὃν κατ' ἀρχὰς ἐλυπήθη, μαθὼν ὅτι ἐπλεκε δόλους καὶ πλεκτάνας ἐναντίον του. Πᾶσα δὲ ἡ Αἴγυπτος τότε ὑπέταγη τῷ Καμβύσῃ, καὶ ἔκτοτε μέχρι τοῦ νῦν ἡ χώρα αὕτη οὐκ ἔσχεν ἀυτόχθονας βασιλεῖς, ὑποταγεῖσα εἰς διαφόρους, (Πέρσας, Μακεδόνας, Ρωμαίους, Σαρακηνούς, Μαιμαλούκους καὶ Τούρκους) καὶ πληρωθείσης οὕτω τῆς προφητείας Ἱερεμίου, Κεφ. Α', « Καταπαύσω μεγίστανος ἀπὸ Μέμφως ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι »

Θεᾶς Ἀφροδίτης, διατάξας καὶ Κυπρία νὰ ὀνομάζηται. Ἀλλὰ τῆς χώρας ταύτης οὐδὲ ἴχνος σώζεται, καὶ ἀγνοεῖται μάλιστα τοῦ ἔκειτο.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καμβύσου, εὕρισκομένων εἰς ταραχὴν τῶν ἐσωτερικῶν τῆς Περσίας, ἕνεκα τοῦ Σμέρδεως (α), πολλοὶ τόποι ἐπανέστησαν κατὰ τῆς κυριαρχίας αὐτῆς, μὴ ἐξαιρουμένων τῶν τε Αἰγυπτίων καὶ Κυπρίων. Οἱ Κύπριοι ἐζήτησαν τὴν βοήθειαν τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες, ἐτοιμάσαντες στόλον ἐκ πενήκοντα τριηρῶν, ὑπὸ τὸν Πausανίαν, καὶ ἕτερον ἐκ τριάκοντα, ὑπὸ τὸν Ἀριστείδην, καὶ ἐπωφελοῦμενοι ὑπὸ τῆς τῶν Περσῶν ἀκαστασίας, προσέδραμον ἵν' ἀπελευθερώσωσι τὰ ὑπόδουλα ἑλληνικὰ μέρη. Καὶ κατὰ πρῶτον ἀπέπλευσαν εἰς Κύπρον καὶ ἠλευθέρωσαν πολλὰς ὑπὸ τοὺς Πέρσας πόλεις· μετὰ ταῦτα δὲ ὁ Κίμων, ἕτερος τῶν Ἀθηναίων στρατηγός, ἐκυρίευσεν τὸ περισσότερον τῆς νήσου μέρος, καὶ ἂν ὁ θάνατος δὲν ἤρπαζεν αὐτὸν προώρως, οὐδεμία πόλις θὰ ἠδύνατο νὰ φυλάξῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς. Ὁ Διόδωρος, Σικελ. Βιβ. ΙΒ' λέγει, «Ὁ δὲ Κίμων καταπλεύσας εἰς Κύπρον, καὶ θαλαττοκρατῶν, Κίτιον μὲν, καὶ Μαλὸν ἐξεπολιόρχησε, καὶ τοῖς κρατηθεῖσι φιλοφρόνως προσηνέχθη».

Ἀλλὰ καὶ μ' ὄλας τῶν τὰς ἐπιτυχίας ταύτας οἱ Ἀθηναῖοι δὲν κατώρθωσαν, φαίνεται, νὰ κυριεύσωσιν ὅλης τῆς νήσου, οὐδ' ἐπὶ πολὺ νὰ κρατήσωσιν αὐτῆς, ὡς ὁ Ἀριστείδης ἐν λόγῳ Σικελ. Β. λέγει, «Ἐνθυμείσθε δ' ὡς οὐδ' ἀπὸ τῶν ἐν Κύπρῳ νικῶν πολλῶν, καὶ μεγάλων, περιεγέντο ἡμῖν αὐτὴν γε κτήσασθαι τὴν Κύπρον· ἀλλ' ἀφέντες αὐτὴν ἀνεχωρήσαμεν.»

Μετὰ ταῦτα Ἀβδύμων τις, τυχωδιόκτης

(α) Ψευδώνυμος βασιλεὺς, ἄρπάσας τὴν βασιλείαν τῶν Περσῶν.

καὶ πανούργος, ἐξορισθεὶς τῆς Τύρου, κατέφυγεν εἰς Κύπρον καὶ κατώρθωσε νὰ ἐλκύσῃ τὴν εὐνοίαν τοῦ τότε βασιλεύοντος εἰς Σαλαμίνα, καὶ μεγάλων ὑπ' αὐτοῦ τιμῶν ν' ἀξιωθῆ, Ἀλλ' ὁ Ἀβδύμων ἀντὶ τοῦ μάννα χολὴν ἐπότισεν τὸν εὐεργέτην του, ἀποδιώξας αὐτὸν τοῦ βασιλείου του, καὶ ἄρπάξας τὸ διάδημά του, βοήθειαν τοῦ Δαρείου, (α) βασιλέως τῶν Περσῶν, πρὸς ἃν καὶ τὴν νῆσον ὑπέταξε.

Κατὰ τοὺς χρόνους ὅμως τούτους ἐγεννήθη ὁ περίφημος ἐκεῖνος καὶ ἀνδρεῖος Εὐαγόρας, ἐκ τοῦ γένους τῶν Τευκριδῶν καταγόμενος. Οἱ Σαλαμίνοι ἐφρόντισαν ν' ἀναθρέψωσι γενναιοφρόνως αὐτὸν, καὶ ἀπὸ τῆς γενετῆς του ἐλευθερωτὴν αὐτὸν ὠνόμασαν. Καὶ τῶντι, ὁ Εὐαγόρας, ἀνδρωθεὶς, δὲν διέψευσε τὰς προσδοκίας τῶν συμπατριωτῶν του, ὡς θέλομεν ἴδει κατωτέρω.

Ἡ Θεῖα Πρόνοια, λέγει ὁ Ἰσοκράτης, ἔφερε πρὸ τῶν ποδῶν του τὴν εὐλογον καὶ ἐντιμον εὐκαιρίαν βασιλεὺς τῆς νήσου νὰ κηρυχθῆ κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν Κυπρίων, καὶ πάντοτε ἤσυχον τὴν συνειδήσιν του νὰ ἔχη, ὅτι δὲν ἀπέδιωξε τοῦ θρόνου τὸν κρατοῦντα, ἂν καὶ ἄρπαγα, καὶ τύραννον. Εἰς τῶν ἐξοχωτέρων ἀρχόντων τοῦ τόπου, φονεύσας τὸν ἄρπαγα βασιλέα, ἵνα κρατήσῃ τὸ σκῆπτρον, ἐμελέτανά ἐξορίσῃ καὶ τὸν Εὐαγόραν πρὸς τελεῖαν ἀσφάλειάν του. Ἀλλ' οὗτος, προειδὼς τὴν ἐπιβουλὴν, κατέφυγεν εἰς Σόλους, πόλιν τῆς Καραμανίας, καὶ κατώρθωσε νὰ συναθροίσῃ καὶ νὰ ὀπλίσῃ τριάκοντα γενναίους ἄνδρας, ἀποφασίσαντας νὰ νικήσωσιν ἢ νὰ ἀποθάνωσιν. Ὁ Εὐαγόρας, εἰδοποιήσας τοὺς ἐν Σαλαμίनि φίλους του, εἰσῆλθε διὰ νυκτὸς εἰς τὴν πόλιν, καὶ τὸν μὲν κακοῦργον βασιλέα ἀπὸ τοῦ θρόνου ἐδίωξε, τὴν δὲ πόλιν ἐκυρίευσεν, κατατροπώσας τοὺς φυλάσσοντας αὐτὴν Πέρ-

(α) Οὗτος ἐβασίλευσε μετὰ τὸν Σμέρδην.

σας, φίλους καὶ ὑπερασπιστὰς τοῦ ἄρπαγος, καὶ εὐθὺς τὴν ἐπιούσαν ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὸ σκῆπτρον, καὶ ἐκάθησεν εἰς τὸν θρόνον τῶν προγόνων του.

Ὁ μέγας οὗτος ἀνὴρ ἐν μικρῷ χρόνῳ διαστήματι ἀπεκατέστησε τὴν τάξιν καὶ ἡσυχίαν εἰς τὸ μικρὸν του βασίλειον. Ἡ γεωργία, ἡ κτηνοτροφία, τὸ ἐμπόριον, ὁ στρατὸς καὶ ὁ στόλος εὕρισκοντο ἐν ἀνθηρᾷ καταστάσει, τὰ πάντα δὲ ἀκμὴν καὶ πρὸσδον ἐνεφαινον. (ἀκολουθεῖ).

ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ.

ΧΑΡΑ ΚΑΙ ΛΥΠΗ.

Τίς δὲν ἐχάρη καὶ τίς δὲν ἐλυπήθη εἰς τὴν ζωὴν του; χαρὰ καὶ λύπη εἶνε δύο ἀναπόσπαστα ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου στοιχεῖα, εἶνε αἱ δύο ὄχθαι, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων κυλιέται τῆς ζωῆς τὸ βεῦμα, νῦν μὲν πρὸς τὴν μίαν, νῦν δὲ πρὸς τὴν ἑτέραν συνωθούμενον, ἀναλόγως τῶν προσπιπτόντων εἰς τὴν ῥοὴν του ἀντικειμένων. Ἡ χαρὰ καὶ ἡ λύπη εἶνε διὰ τὴν ψυχὴν ὅ,τι ἡ υγεία καὶ ἡ νόσος διὰ τὸ σῶμα, ὅ,τι ἡ γαλήνη καὶ ἡ τρικυμία διὰ τὴν θάλασσαν.

Σκοπὸς ἡμῶν ἐνταῦθα δὲν εἶνε νὰ δόσωμεν τὸν ψυχολογικὸν ὄρισμόν τῆς χαρᾶς καὶ τῆς λύπης, οὔτε διὰ τῆς φιλοσοφικῆς σμίλης νὰ ἀναλύσωμεν τὰς περιστάσεις, ὑφ' ὧν τὴν ἐπήρειαν ἡ ψυχὴ διατίθεται εὐαρέστως ἢ δυσαρέστως, καὶ παράγει εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ ἐνδύμυχον αἶσθημα τῆς χαρᾶς ἢ τῆς λύπης. Θέλομεν ἐξετάσει τὰ δύο ταῦτα ὁμογενῆ, ἀλλ' ἀντίθετα, πάθη τῆς ψυχῆς ὡς πρὸς τὴν σχέσιν αὐτῶν πρὸς τὸ ὕλικόν σῶμα, καὶ θέλομεν καταδείξει ὁποῖαν ἐπήρειαν ἐξασκοῦ-

σιν ἐπὶ τῶν λειτουργιῶν αὐτοῦ. Διότι γνωστὸν εἶνε, ὅτι, ὡς ἡ καλὴ ἢ κακὴ κατάστασις τοῦ σώματος ἐπηρεάζει τὰς ἐνεργείας τοῦ πνεύματος, οὕτω καὶ τῆς ψυχῆς ἢ τοιαύδε ἢ τοιαύδε διαθέσεις μεγάλην ἐξασκεί ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ σώματος.

Ἡ χαρὰ, μετρία οὖσα, εἶνε ὠφελιμωτάτη εἰς τὴν υγείαν, διότι τὸ αἶσθημα ἐκείνο, τὸ εὐάρεστον, ὑπερπαρέχει εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἐνισχύει τὴν ἐνέργειαν τῶν ὀργάνων τοῦ σώματός του.

Ὅταν δ' αἱ ἀφορμαὶ τῆς μετρίας χαρᾶς ὑπάρχωσι συνεχεῖς, ἐντυπῶσιν εἰς τὴν φυσιογνωμίαν ἑκφρασίαν τινα ἰλαρότητας. Τοῦτο παρατηρεῖται ἰδίως παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, ὅσοι διὰ τὰ ἀπλοϊκὰ των ἦθη δὲν περισπῶνται ὑπὸ φροντίδων, παρεχουσῶν ἀνησυχίας σπουδαίας, οἷοι π. χ. αἱ κάτοικοι τῶν ἀγρῶν καὶ πάντες οἱ μακρὰν ὄντες τῶν ἐν ταῖς πόλεσι πραγμάτων καὶ περιπετειῶν. Ἀλλ' ἡ ἄμετρος χαρὰ φέρει ἀποτελέσματα πολὺ διαφοροτικά· αἱ δὲ ἰσχυραὶ αὐτῆς ἐκρήξεις συγκινοῦσι βαθύτατα τὸν ὀργανισμόν, καὶ παράγουσι διαταράξεις αὐτοῦ σπουδαίας, καὶ μάλιστα παρὰ τοῖς εὐερεθίστου ἰδιοσυγκρασίας ἀτόμοις καὶ τοῖς ὀλίγον εἰθισμένοις εἰς τὰς ἰσχυρὰς συγκινήσεις. Ἀναστέλλεται ὑπὸ τῆς ἀμέτρος χαρᾶς ἡ χώνευσις, ταρασσεται ἡ κυκλοφορία, ἀναπηδᾷ παλμωδῶς ἡ καρδία, δυσκολεῖται ἡ ἀναπνοή, δακρυρροοῦσιν αἱ ὀφθαλμοί, τρέμει τὸ σῶμα ὅλον, ἀποσβέννεται ἡ φωνή, ἐνίστα δὲ καὶ ἡ ἐνέργεια τοῦ ἐγκεφάλου ἀναστέλλεται ἐντελῶς, ἐπέρχεται συγκινοῦ ἢ καὶ ἀποπληξία, ὑπάρχουσι δὲ καὶ πολλὰ παραδείγματα θανάτου, ἀκολουθήσαντος τὴν μεγάλην χαρᾶς παραφορᾶν. Πάντα δὲ ταῦτα τὰ φοβερά ἐπακόλουθα τῆς ὑπερμέτρος χαρᾶς παρατηροῦνται ἰδίως παρὰ ταῖς γυναῖκι, τοῖς γέροισι καὶ τοῖς εὐαίσθητου καὶ ἀσθενοῦς ἰδιοσυγκρασίας ἀτόμοις ἐν γένει.

Ἐκ τούτων ἀπάντων ἐξάγεται, ὅτι ὅσον περιζήτητος καὶ ἐπωφελὴς εἶνε ἡ μετρία καὶ ἤρεμος χαρὰ εἰς τὸν ἄνθρωπον, τοσοῦτον τὸν ἀντίον ἐπιβλαβὴς καὶ κινδυνώδης διὰ τὴν υγείαν αὐτοῦ ἀποβαίνει ἢ ὑπέρμετρος χαρὰ, καὶ μάλιστα ἡ αἴφνης καὶ ἀπροσδοκῆτως ἐπιπίπτουσα ποσάκις δὲν εἶδομεν ἀνθρώπους, ὑπὸ δεινῆς ἀποπληξίας προσβληθέντας, κατὰ τὴν ἀποσφράγισιν ἐπιστολῆς, μέγα καὶ ἀνέλπιτον εὐτύχημα ἀναγγελλούσης; πόσοι δὲν ἀπώλεσαν τὸ λογικὸν των, αἴφνης ὑπὸ τῆς τύχης κατασταθέντες ἀπὸ πτωχῶν βαθύπλουτοι; πόσοι δὲν ἔχυσαν δάκρυα χαρᾶς, δεξάμενοι εἰς τὰς ἀγκάλας των συγγενῆ ἢ φίλον ἀγαπητόν, ἀπὸ πολλοῦ εἰς μέρη μακρυνὰ ἀπόδημοῦντα; Ὑπὸ τῆς χαρᾶς ὁ μακάριος γέρον Συμεὼν κατέλυσε εἰρηνικῶς τὸν βίον, διότι ἤξιώθη νὰ λάβῃ ἐν χερσίν αὐτοῦ τὸ Θεάνθρωπον νήπιον. Ὑπὸ τῆς χαρᾶς ἀπεκοιμήθησαν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἡρας τὸν αἰώνιον ὕπνον οἱ ἀδελφοὶ Κλέοβις καὶ Βίτων, διότι, σύραντες αὐτοὶ μέχρι τοῦ ναοῦ, ἐν ἐλλείψει τῶν ὑποζυγίων, τὴν ἄμαξαν τῆς ἱερείας μητρὸς των, ἐπηνέθησαν καὶ ἐμακαρίστησαν ὑπὸ τοῦ συνηθοσιμένου πλήθους τῶν εὐλαβῶν προσκυνητῶν.

Τούτων ἕνεκα πρέπει νὰ εἴμεθα ὅσον οἶόν τε ἐγκρατέστεροι εἰς τὰς ὁρμὰς τῆς χαρᾶς, καὶ μὲ ὅσον ἔνεστι ψυχρότερον αἷμα ν' ἀποδεχώμεθα πᾶσαν σπουδαίαν χαροποιάν εἰδῆσιν· τούτο δὲ κατορθοῦμεν, ἐὰν ἐνωρὶς συνηθίσωμεν νὰ φιλοσοφῶμεν κἄπως περισσύτερον περὶ πάντα τὰ ἐγκόσμια, θεωροῦντες αὐτὰ πρόσκαιρα καὶ μάταια, καὶ ἀναλογιζόμενοι, ὅτι οὐδὲν καλὸν ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ ἄμικτον πικρίας. Οὐχ ἤττον δὲ ὀφείλομεν νὰ ὦμεν προσεκτικοί, ὡς ἂν πρόκειται νὰ ἀναγγείλωμεν εἰς τινὰ, καὶ μάλιστα γέροντα, γυναῖκα ἢ ὄπωδῆποτε εὐαίσθητον ἄτομον, μεγάλης χαρᾶς πρόξενον εἰδῆσιν: Ἰδίως δὲ

πρέπει νὰ φροντίζωμεν νὰ μὴ ἀναγγέλωμεν αὐτοῖς τὸ χαρμόσυνον αἴφνης καὶ διὰ μιᾶς, ἀλλὰ βαθμηδὸν καὶ ἀνεπαίσθητως, προπαρασκευάζοντες ἐπιτηδεῖως τὴν ψυχὴν των εἰς τὸ νὰ ὑποδεχθῇ ἀκινδύνως τὸ βᾶρος τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἠθικοῦ φορτίου.

Ἡ δὲ λύπη πάντοτε σχεδὸν δυσάρεστα φέρει ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς υγείας τοῦ ἀνθρώπου· ἀναλόγως δὲ τοῦ βαθμοῦ καὶ τῆς παρατάσεώς της, καὶ κατὰ τὴν ιδιοσυγκρασίαν ἢ τὴν ἠθικὴν κατάστασιν τοῦ λυπουμένου ἀτόμου, δύνανται τὰ ἐξ αὐτῆς δεῖνὰ νὰ ὦσι διάφορα τὴν σπουδαιότητα, πολλάκις δὲ καὶ λίαν σοβαρά. Ὁ λύπην ἰσχυρὰν παθαίνων αἰσθάνεται πόνους καὶ κτύπους ἢ ἐμβῶς εἰς τὴν κεφαλὴν, μεγάλην στενοχωρίαν τῆς ἀναπνοῆς καὶ βᾶρος κατὰ τὸ στήθος καὶ τὸ προκάρδιον· στεναγμοὶ βαθεῖς ἢ καὶ λυγμοὶ ἐκφεύγουσιν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τοῦ στήθους του· ἐνίοτε περιπίπτει εἰς θλιβερὰν ἀναλγησίαν· κόπτεται ἢ ὄρεξις του, καὶ, ἂν ποτε φάγῃ τι διὰ τῆς βίας, πάραυτα μετ' ὀλίγον τὸ ἐξεμεῖ. Πᾶσα ἐργασία καθίσταται εἰς αὐτὸν ἀδύνατος· κόπτεται ὁ ὕπνος του ἢ καθίσταται ταραχώδης καὶ πλήρης φοβερῶν ὀνειρῶν· μία δὲ σταθερὰ ἰδέα τὸν κυριεύει νύκτα καὶ ἡμέραν, ἢ θλιβερὰ περίστασις, ἣτις ἐγένετο ἀφορμὴ τῆς λύπης του. Ἄν ἡ κατάσταση αὕτη παραταθῇ ἐπὶ πολλὸν, καὶ ἂν ὁ ἄνθρωπος, εἴτε διὰ τὴν μελαγχολικὴν ιδιοσυγκρασίαν του, εἴτε διὰ τὸ μέγεθος τοῦ δυστυχήματος, δὲν δυνήθῃ νὰ ἐπιχύσῃ τὸ βάλσαμον τοῦ λόγου εἰς τὴν τετραυματισμένην καρδίαν του, καὶ νὰ παρηγορηθῇ, τότε δύναται νὰ περιέλθῃ εἰς βαρυτάτας νόσους καὶ μάλιστα εἰς παθήσεις ἐγκεφαλικὰς καὶ διαταράξεις τῶν φρενῶν παντοίας.

Ὅταν ἡ λύπη ᾖ μὲν μετριωτέρα, ἀλλὰ παρατείνεται ἐπὶ χρόνον μακρὸν, καλεῖται θλίψις, ἣτις ἐπιθέτει μὲ τὸν καιρὸν ἰδιάζου-

σαν σφραγίδα ἐπὶ τὸ πρόσωπον καὶ τὸν βίον τοῦ ἐρμαίου της. Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ τεθλιμμένου βαθυλώνονται καὶ τὸ πέριξ αὐτῶν δέρμα λαμβάνει χροιάν τινα ὑπομέλαιναν, οἱ χαρακτηρισμοὶ τοῦ προσώπου συμπύπτουσι, τὸ δέρμα ξηραίνεται, λαμβάνει χροιάν γεώδη καὶ σφρικνουῦται ἢ σπονδυλικὴ στήλη κυρτουταί, καὶ οὕτω τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου κάμπτεται ὑπὸ τὸ βᾶρος οὐχὶ τοῦ χρόνου, ἀλλὰ τοῦ πάθους τῆς ψυχῆς. Τέλος ὁ θλιβόμενος περιπίπτει εἰς μαρasmus καὶ ἀτροφίαν, ἢ καὶ παθαίνει ἀληθῆ φθίσιν, δι' ἧς τάχιστα δίδεται πέρας θλιβερὸν εἰς τὴν θλιβερὰν ζωὴν του. Πᾶσαι δ' αἱ ἐξωτερικαὶ ἐξεις τοῦ δυστυχῆς μεταβάλλονται, ἢ φυσιογνωμία, αἱ κινήσεις καὶ αὐτὸ τὸ βᾶδισμα ἀλλοιοῦνται, καὶ ἐκ πρώτης ὄψεως προδίδουσι τὴν βαθεῖαν καὶ παρατεταμένην τῆς ψυχῆς του θλίψιν. Πᾶσα νοερά ἐργασία καθίσταται εἰς αὐτὸν ἀδύνατος ἢ ὀχληρά· ἀναγινώσκει χωρὶς νὰ ἐννοῇ, ὁμιλεῖ ἢ γράφει χωρὶς νὰ ἐννοῆται. Πολλάκις ἢ διατάραξις αὕτη τοῦ ἐγκεφάλου προκαίνει μέχρι φρενοβλαθείας. Καὶ ὡς ἂν μὲν ὁ τεθλιμμένος εἶναι χαρακτηρισμὸς ἀδυνατοῦ καὶ πνεύματος εὐδιδεγέρτου, ἐκρήγνυσι τὴν θλίψιν αὐτοῦ εἰς κραυγὰς καὶ βλασφημίας, ὡς ἂν εἶνε γενναῖος καὶ μεγαλόψυχος, περιορίζει τὴν θλίψιν ἐντός του, καὶ δὲν τὴν ἐκφράζει ἢ διὰ σιωπηλῆς τινος ἀθυμίας καὶ νάρκης, γνωστῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα μελαγχολία, ἢς τ' ἀποτελέσματα δὲν εἶναι ὀλιγώτερον φοβερά τῶν προεκτεθέντων.

Ἡ λύπη καὶ αἱ τροποποιήσεις αὐτῆς, ἦτοι ἡ θλίψις καὶ ἡ μελαγχολία, ἐξασκοῦσι μεγίστην ἐπήρειαν ἰδίως ἐπὶ τῶν ἐκκρίσεων· διὰ τοῦτο, καθ' ἃ προείπομεν, τὸ δέρμα ξηραίνεται, ἐπισχομένης τῆς ἐκκρίσεως τῶν ἰδρώτων· ὁμοίως ἐπέρχεται ἀνοουρία καὶ δυσκοιλότης λίαν ἐπίμονος. Παρὰ δὲ ταῖς θηλαζούσας γυναῖξιν ἐπέρχεται ἐλάττωσις ἢ καὶ

παύσις ἐντελῆς τῆς ἐκκρίσεως τοῦ γάλακτος, ἢ καὶ τοιαύτη ἀλλοίωσις αὐτοῦ, ὥστε καθίσταται ἀληθὲς δηλητήριον εἰς τὰ γαλακτοτροφούμενα νήπια, καὶ εἶνε λίαν συνήθη τὰ παραδείγματα νηπίων, ἀποθανόντων ἕνεκα τῆς κακῆς ταύτης ποιότητος τοῦ γάλακτος, τῆς προκληθείσης ἐκ λύπης ἢ θλίψεως τῆς μητρὸς. Μόνη δὲ ἡ γολὴ φαίνεται πάντοτε ἀφθονοῦσα κατὰ τὰς περιστάσεις ταύτας· πλεονάζει δὲ, εἴτε διότι, ἐνῶ αἱ λοιπαὶ ἐκκρίσεις ἐλαττοῦνται, αὕτη αὐξάνεται ὑπὸ τῆς λύπης, εἴτε διότι, καὶ τοι ὀλίγη ἐκκρινόμενη, συσσωρεύεται ὅμως εἰς τὴν χοληδόχον κύστιν καὶ καθίσταται πλεονάζουσα, καθὸ παύουσα νὰ ἐκχύνεται εἰς τὸν πεπτικὸν σωλήνα, ὡς συμβαίνει κατὰ τὴν φυσικὴν κατάστασιν.

Ἐκ τῶν εἰρημένων συμπεραίνονται εὐκόλως οἱ υγιεῖνοι κανόνες, οὓς ὀφείλομεν νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν πάντοτε, προκειμένου περὶ τοῦ δεινοῦ αὐτοῦ τῆς ψυχῆς παθήματος. Καὶ πρῶτον ὑπάρχει ὑπὸ τῆς πείρας ἀποδεδειγμένον, ὅτι ἡ λύπη ἐπιφέρει τὰ δεῖνὰ ἐπακόλουθα, ὅσα ἐμνημονεύσαμεν, ὅταν ἐκρήγνυται μᾶλλον αἰφνιδίως καὶ ἐξ ἀπροόπτου, οὕτως εἰπεῖν ἐνῶ, ὅταν βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ὁ νοῦς εἰδοποιῆται καὶ προπαρασκευάζεται, ὡς εἰπεῖν, εἰς τὸ ἀναμενόμενον μέγα δυστύχημα, κατορθοῖ νὰ ὑπερική τὴν ἰσχὺν τῆς περιπετείας, καὶ νὰ ὑποφέρῃ τὴν λύπην μετριωτέστερον. Διὰ τοῦτο ἡ λύπη εἶνε πολὺ μείζων καὶ ἀκατανίκητος, ὅταν αἴφνης μάθωμεν τὸν ἀπροσδόκητον θάνατον φιλάτου τινὸς ὄντος, ἢ ὅταν ἔχωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν ἀπὸ ἡμερῶν τὸν ἀπολούμενον, πάσχοντα ὑπὸ δεινῆς νόσου καὶ ἀποθνήσκοντα εἰς τὰς ἀγκάλας μας: "Ὅθεν πρέπει νὰ προσέχωμεν, ἵνα μὴ ποτε ἀναγγέλωμεν ἀμέσως καὶ ἐξ ἀπροόπτου τὸ μέλλον νὰ λυπήσῃ μὲν ὡς τινὰ δυστύχημα, ἀλλὰ νὰ προπαρασκευάζωμεν αὐτὸν πρῶτον ἐπιτηδεῖως καὶ νὰ τῷ ἐμπνέωμεν διὰ τινὰς ἡμέρας

υπονοίας τινάς, ἃς νὰ καθιστῶμεν βαθμηδὸν βασιμωτέρας, μέχρις οὗ εὐρωμεν τὴν κατάλληλον στιγμήν, ἵνα κάμωμεν τὴν λυπηρὰν ἀποκάλυψιν. Ἐπειδὴ δὲ εἶναι παρατηρημένον, ὅτι τὰ δάκρυα καὶ αἱ φωναὶ ἐλαφρύνουσι πολὺ τὴν λύπην, δεόν, ὅταν ἀναγγέλλωμεν τὸ δυστύχημα, οὐ μόνον νὰ μὴ προσπαθῶμεν νὰ ἐμποδίσωμεν τὰ δάκρυα τοῦ λυπουμένου, ἀλλ', εἰ δυνατόν, καὶ νὰ τὰ προκαλῶμεν καὶ νὰ τὰ παρατείνωμεν ἐπ' ὀλίγον· διότι τοῦτο ἀνακουφίζει μεγάλως.

Τὴν δὲ θλίψιν καὶ μελαγχολίαν οὐδὲν ἄλλο δύναται νὰ περιορίσῃ εἰμὴ ὁ λόγος, ἡ θρησκεία καὶ ἡ διάσπασις τοῦ νοῦς διὰ ταξιδιῶν, περιπάτων, θεαμάτων καὶ τῶν τοιούτων. Τὴν θλίψιν δὲν δύναται νὰ θεραπεύσῃ ὁ ἰατρὸς διὰ τῆς ἱπποκρατείου τέχνης του, οὔτε διὰ τῶν παντοδυνάμων φαρμάκων του, ἀλλὰ διὰ τῶν ὑψηλῶν διδαγμάτων τῆς φιλοσοφίας, διὰ τῶν μεγάλων ἀληθειῶν τοῦ Εὐαγγελίου, διὰ τῶν καλλονῶν τῆς φύσεως. Ὁ τεθλιμμένος ἔχει ἀνάγκη ν' ἀκούῃ λόγους περὶ τῶν καθηκόντων καὶ τοῦ προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, νὰ τῷ ὑπομιμνήσκωνται τὰ περὶ τῆς ματαιότητος τῶν ἐγκοσμίων καὶ νὰ ψυχραγωγῆται διὰ τῶν θαυμασιῶν τῆς κτίσεως καλλονῶν.

Σὺν τούτοις δ' ὅμως δύναται νὰ συντελεσῶσι καὶ ὅσα ὠφελοῦσι κατὰ τῶν τῆς θλίψεως ὑλικῶν ἀποτελεσμάτων τροφή, φέρ' εἰπεῖν, εὐπεπτος, ἐλαφρὰ, εὐχυμος, μετὰ τινος ἰδιαζούσης ἐπιμελείας παρεσκευασμένη, δύναται ν' ἀναζωογονήσῃ κατὰ τὴν κατάβεβλημένην δυνάμειν τοῦ τεθλιμμένου. Λουτρὸν χλιαρὸν γενικὸν δύναται νὰ ἐπαναφέρῃ τοὺς ἰδρώτας καὶ νὰ διευκολύνῃ τὸν ὕπνον· ἐλαφρὸν δὲ καθάρσιον δύναται νὰ λύσῃ μὲν τὴν δυσκοιλίαν, νὰ ἐκκενώσῃ δὲ τὴν εἰς τὸ ἥπαρ μένουσαν ἀκίνητον καὶ ὑπερπλεονάζουσαν χολήν. Προσέτι δὲ περίπατος τακτικὸς εἰς τὸν

καθαρὸν ἀέρα καὶ ἀσκήσις τις τοῦ σώματος δύναται νὰ ἀνοίξωσι τὴν ἔρξιν καὶ νὰ κατστήσωσιν ἡσυχον τὸν ὕπνον. Ἴδιως δὲ πρέπει νὰ προσέχωμεν ν' ἀπομακρύνωμεν πάραυτα τὰ γαλακτοτροφούμενα νήπια ἀπὸ τῆς τεθλιμμένης μητρὸς, καὶ νὰ παραδίδωμεν αὐτὰ ἀμέσως εἰς τροφὴν τινὰ ὑγιᾶ καὶ κατάλληλον.

Ἐκ τῶν εἰρημένων ὑγιεινῶν κανόνων ἐξάγεται πόσον ἐλεθρία εἶναι ἡ διαγωγή τινων, οἵτινες, ἅμα περιέλθωσιν εἰς θλίψιν, ἐπιδίδονται εἰς τὴν πνευματοποσίαν, ἵνα ἐν τῇ μέθῃ λησμονήσωσι δῆθεν τὴν ἀφορμὴν τῆς θλίψεως των. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ μέθη καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἐπιλήσιμονα τῶν δυστυχημάτων του καὶ ἀναλήθῃ, ἀλλ' ὅμως, ἵνα ἡ μέθη αὕτη καὶ ἡ δι' αὐτῆς λήθη καθίσταται διαρκής, ἀναγκάζονται οἱ τοιοῦτοι νὰ ἐπανελαμβάνωσι διηλεκτικῶς τὴν πνευματοποσίαν, οὕτω δ' ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου ἀποκτῶσι τὴν συνήθειαν τῆς μέθης, ἐλαττώματος, ὅπερ, ὡς γνωστὸν, εἶνε ἀθεράπευτον, καὶ δὲν κόπτεται ἢ μετὰ τῆς ζωῆς τοῦ δυστυχῆ πνευματοπότου· βαθμηδὸν λοιπὸν οὕτω καὶ ἀνεπαίσθητος ἀποκτῆναι ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἀντὶ παρηγορίας ψυχικῆς, ἀντὶ βαλσάμου καταπραϋντικοῦ, εὐρίσκει εἰς τὸ ἀνόητον αὐτὸ καταφύγιον τὴν ἀποκτῆναι τὸν ἐλεθρον τῆς υἰείας, τὴν καταστροφὴν τῆς περιουσίας καὶ ἐπὶ τέλους οἰκτρότατον θάνατον.

Τελευταία τῆς λύπης τροποποιήσις εἶνε ἡ λεγομένη ν ο σ τ α λ γ ί α, ἣτις συνίσταται εἰς τὴν θλίψιν, ἣν αἰσθάνεται τις, μακρὰν εὐρισκόμενος τῆς πατρίδος καὶ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων του, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν, ἣν ἔχει, ἵνα ἐπανίδῃ ὅ,τι τάχιον τὴν πατρίαν γῆν καὶ τὰ φίλατα αὐτῷ ἀντικείμενα. Εἶνε ἄρα ἡ νοσταλγία τὸ ἐνστικτον ἐκεῖνο τῆς ψυχῆς πάθος, ὅπερ, προαγόμενον καὶ ἐξευγενίζόμενον, ἀποτελεῖ τὴν φ ι λ ο π α τ ρ ί α ν. Το-

σοῦτο δὲ ἰσχυρὰν ἐξασκεῖ τὸ πάθημα αὐτὸ τῆς ψυχῆς ἐπήρειαν ἐπὶ τοῦ σώματος, ὥστε πολλάκις ἄνθρωποι ξηνητευμένοι, ἀνευ ἐλπίδος ἐπανόδου εἰς τὰ πάτρια, κατέστησαν ἀτροφικοὶ καὶ ἀπέθανον, ἐνῶ ἄλλοι, βαρύτερα πάσχοντες νοσήματα, ἀνέλαβον διὰ μόνης τῆς ἐπανίδου εἰς τὴν πατρίδα των, ἢ διὰ τῆς βεβαιότητος περὶ ἐπανόδου. Πάσχουσι δ' ἐκ τῆς νοσταλγίας πρὸ πάντων οἱ ἐξ ὄρειων μερῶν καὶ ἰδίως οἱ ζῶντες ἐν μέσῳ τῶν καλλονῶν τῆς φύσεως, καὶ οἱ μὴ προκεχωρημένοι εἰς τὸν πολιτισμὸν, καὶ διὰ τοῦτο ἡ νοσταλγία παρατηρεῖται πρὸ πάντων εἰς τοὺς στρατοὺς καὶ τοὺς ἀποίκους. Ἔτι δὲ καὶ ἔθνη τινὰ φαίνονται μᾶλλον τῶν ἄλλων διαθεμιμένα εἰς τὴν νοσταλγίαν· οἱ Γάλλοι, φέρ' εἰπεῖν, ὀλίγον ἀντέχουσι μακρὰν τῆς πατρίδος των, καὶ ὁσάκις ἔκαμαν ἀποικίας μακρυνὰς καὶ παρατεταμένας, πάντοτε παρετηρήθη ὅτι κατ' ὀλίγον ἐμαράνθησαν καὶ ἀπεθαρρύνθησαν· ἐνῶ Γερμανοὶ καὶ Ἄγγλοι οὐδόλως σχεδὸν πάσχουσι ὑπὸ νοσταλγίας, καὶ διὰ τοῦτο αἱ ἀποικίαι των ἠδδοκίμησαν οὕτω θαυμασίως παντοῦ καὶ πάντοτε.

Ἐννοεῖται δὲ, ὅτι ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν πάσχει τις νοσταλγίαν, πρέπει νὰ τὸν ἀποστέλλωμεν εἰς τὴν πατρίδα του, ἢ καὶ νὰ τῷ ἐμπνέωμεν τὴν βεβαιότητα τῆς ἐπανόδου εἰς τὰ πάτρια, ἅμα καλλιτερεύσῃ ἡ υἰεία του.

ΓΝΩΜΑΙ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΑΥΤΗΣ.

I.

Ἐνὸς ἡ δίαίτα εἶν' ἀπλουστερά, καὶ ὁ οἰκογενειακὸς βίος ἀφελὴς καὶ ἀπέριττος, ἡ γυνὴ δύναται νὰ μὲν ἀπαιδευτος, ἢ ὀλίγον νὰ διδάσκηται, καὶ μόνον ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τῶν φυσικῶν αὐτῆς πρὸς τὸ εὐσεβές καὶ τὸ ἀγα-

θὸν τάσεων νὰ ἐνεργῇ τὴν μεγάλην αὐτῆς ἐντολήν. Ἄφοῦ ὅμως ἡ δίαίτα μεταβληθῇ ἐπὶ τὸ συνθετώτερον καὶ ποικιλώτερον εἶδος τοῦ λεγομένου πολιτισμοῦ, καὶ ἡ εὐζωία καὶ πολυτέλεια εἰσαχθῇ εἰς τὸν οἰκογενειακὸν βίον, πρὸς δὲ αἱ πρὸς τὸ ἕτερον φύλον σχέσεις αὐτῆς καταστῶσιν ἐλευθερώτεραι, ἀπαραιτήτως ἡ γυνὴ ἀνάγκη νὰ λαμβάνῃ μόρφωσιν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν, καὶ παιδείουσι ἅμα διανοητικὴν σπουδαιοτάτην, ἄλλως ἀποβανει ἀτυχῆς ἐκτελέστρια τῆς μεγάλης ἐν τῇ οἰκογενείᾳ καὶ τῇ ἀνθρωπότητι ἀποστολῆς τῆς.

II.

Γυνὴ ἀπαιδευτος ἢ ἐπιπολαίως μεμορφωμένη ἀδυνατεῖ εἰς τὸ μέγα ἔργον τῆς ἀνατροφῆς καὶ τῆς οἰκιακῆς διοικήσεως ἐν τῇ σημερινῇ καταστάσει τῶν πνευμάτων.—Εὐσέβεια καὶ πᾶσα ἄλλη ἀρετὴ προσωπικὴ καὶ κοινωνικὴ ἐμπνεομένη ὑπὸ τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας, καὶ ἐκ τῶν προγονικῶν ἡμῶν συγγραμμάτων, καὶ σὺν τούτοις διανοητικὴ ἀνάπτυξις ἢ προσήκουσα ἔστωσαν τὰ ἰσχυρότατα, οὕτως εἰπεῖν, ὀχυρώματα καὶ ἐπιτεχνίσματα τῆς γυναικὸς κατὰ τῶν φοβερῶν αὐτῆς πολεμίων τοῦ συρμοῦ, τῆς καλλωπιστικῆς, τῆς εὐτραπέλειας, τῆς ματαιοφροσύνης τῆς πολυτελείας, καὶ πάσης ἄλλης διαφθορᾶς ἐλεθρίως ἐπαπειλούσης τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὴν ὑπαρξίν αὐτῆν τῶν οἰκογενειῶν καὶ τῆς κοινωνίας,

III.

Ἡ γυνὴ δὲν πρόκειται μὲν ἴσως ποτὲ νὰ γένῃ δημόσιος ἄνθρωπος, στρατηγός, πρεσβευτῆς, μολονότι γίνεται βασιλεὺς, δικαστῆς, βουλευτῆς, πολιτικὸς ἐν γένει, ἀλλ' ὅμως ἐξάπαντος ἐξ αὐτῆς πρόκειται νὰ μορφωθῶσι καὶ παρασκευασθῶσιν οἱ διὰ τὸν δημόσιον βίον ἀριστοὶ ἄνθρωποι, οἱ φιλοπάτριδες ῥήτορες, οἱ ἀδέκαστοι δικασταί, οἱ συνετοὶ βου-

λευταί και οί εὐθύφρονες ἐν γένει πολιτικοί.

IV.

Ἡ γυνή εἶνε τὸ μυστήριον τῆς ἀνθρωπότητος, τὸ ἐξηγηθὲν ὑπὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ.

V.

Ἡ γυνή κατὰ τὸν Χριστιανισμὸν εἶναι ἴση ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἄρα πρέπει νὰ ἦνε ἴση καὶ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Χριστιανισμὸς κηρύττει πηγὴν ἱερὰν πασῶν τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος τὴν ἀγάπην ἢ καρδίαν τῆς γυναικὸς, ἁγιασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἶνε τὸ δοχεῖον τῆς ἀγάπης ταύτης ἐξ οὗ πᾶς ὁ τοῦ Χριστιανισμοῦ βίος δέον ν' ἀρύηται τὰ γλυκέα νάματα τὰ ἀρδεύοντα καὶ ὠραίζοντα αὐτόν.

VI.

Ἡ γυνή ἐμπνέεται εἰς πάσας τὰς ἐνεργείας τῆς ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀγάπης καὶ τῆς φιλοτιμίας, ὁ ἀνὴρ ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τῆς ἰσχύος καὶ τῆς φιλαρχίας. Αἱ διανοητικαὶ δυνάμεις, ὁ νοῦς, ὁ λόγος ἢ κρίσις, εἰσὶ παρ' ἀμφοτέροις αἱ αὐταί, παρουσιάζονται δὲ πρὸς τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τείνουσαι ὡς ἐκ τῶν διαφόρων αἰσθημάτων, ἀφ' ὧν ὀρμώμεναι ἐνεργοῦσιν. Ἐντεῦθεν ὁ ἀνὴρ εἶνε πολεμικὸς, ἢ γυνὴ εἰρηνόφιλος καὶ συμβιβαστικὴ. Ὁ ἀνὴρ ἐκδικητικὸς, ἢ γυνὴ συμπαθητικὴ. Ὁ ἀνὴρ ἀδυσώπητος, ἢ γυνὴ συγκαταβατικὴ καὶ ἐπιεικής. Ὁ ἀνὴρ ἀγέρωχος, ἢ γυνὴ μετρίοφρων. Ὁ ἀνὴρ ὀρμητικὸς εἰς τὰς πράξεις του, ἢ γυνὴ σώφρων καὶ ὑπομονητικὴ. Ὁ ἀνὴρ ἔχει τέλος τὴν πεποίθησιν εἰς ἑαυτὸν, ἢ γυνὴ εἰς τὸν Θεόν, καὶ ὅταν ἐπιχειρῶσιν ἔργον, ὁ μὲν ἀφορᾷ εἰς τὴν ἑαυτοῦ δυνάμιν, ἢ δὲ εἰς τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπην. Ἀνάγκη ὅθεν ἀμφοτέροις ἐξίσου νὰ λαμβάνωσι τὴν γενικὴν ἐκπαίδευσιν, τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν, ὅπως ὁ μὲν τὸ αἰσθημα τῆς ἰσχύος καὶ τῆς φιλαρχίας περιστελλῆ δεόντως, ἢ δὲ τὸ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς

φιλοτιμίας κατευθύνῃ πρὸς τὰ πρέποντα.

VII.

Ὅσον ὁ ἀνὴρ εἶν' ἀληθῶς πεπαιδευμένος καὶ πεπολιτισμένος, ἦτοι κατὰ διάνοιαν μὲν ὀρθῶς φρονεῖ καὶ ὀρθῶς κρίνει, κατὰ θέλησιν δὲ ἔχει τὴν ὠραίαν ἔξιν τοῦ ἀγαπᾶν καὶ πράττειν τὴν ἀρετὴν, καὶ ὅσον ἐπομένως ἐκ τῶν ἠθικῶν προτερημάτων καὶ χαρίτων ἠδύναται μᾶλλον, ἢ ἐκ τῶν ὑλικῶν, τόσον ἢ γυνὴ ἀπομακρύνεται τῆς ὀλεθρίου τάσεως πρὸς τὴν φιλαρέσκειαν καὶ τοὺς σωματικούς καλλωπισμοὺς καὶ τὴν περὶ τοὺς τρόπους κομψότητα.

ΣΑΠΦΩ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.

ΙΧΝΕΥΜΩΝ.

Τὸ γνωστὸν τοῦτο τετράποδον τοῦ εἴδους τῶν γαλῶν ἦτο τὰ μάλιστα ὀνομαστὸν ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν ἧ καλεῖται μῦς τοῦ Φαραώ. «Ἐάν ἐν τῷ μυθολογικῷ συστήματι τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου, παρατηρῆ ὁ ἀντισυνταγ. Σμίθ, τὰ διάφορα ὄντα, τὰ ὑπάρχοντα ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς γῆς, ἐδικαιούντο ἕκαστον ἰδίας τιμῆς ἀναλόγως τῆς δυνάμεως, τὴν ὁποίαν ἐξήσκουν ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τῆς φύσεως καὶ τῆς συνδρομῆς των εἰς τὴν γενικὴν ἁρμονίαν τῆς οἰκουμένης, ὁ ἰχνεύμων ἀναντιρρήτως εἶχε πλείονας ἀπαιτήσεις τῶν ἄλλων ζώων ἐν τῷ σεβασμῷ καὶ τῇ τιμῇ τοῦ παραδόξου τούτου λαοῦ. Παρίστησι δὲ ὁ ἰχνεύμων ζωηρὰν εἰκόνα ἐνεργητικῆς δυνάμεως, διηνεκῶς καταγιγόμενος εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν βλαβερῶν καὶ ἐπικυνδύνων ἐρπετῶν, τὰ ὁποῖα τοσοῦτο πολυγονοῦσιν εἰς τὰ θερμὰ καὶ ὑγρὰ κλίματα. Κινεῖται ὑπὸ τοῦ ὀρμεμφύτου αὐτοῦ, καὶ προδήλως προώριστα ὑπὸ τῶν ἰδίων αὐτοῦ δυνάμεων εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν ζώων τοῦ εἴδους τούτου. Οὐχ ὅτι πολὺ νὰ προσβάλλῃ

κροκοδείλους, ὄφεις καὶ τὰ μεγαλύτερα ζῶα τοῦ τῶν σαυρῶν γένους, δι' ἰδίας ἰσχύος ἢ ἐν τῇ τελείᾳ αὐτῶν ἀναπτύξει. Ἀλλὰ διὰ τῆς βρώσεως τῶν ὠν αὐτῶν ὁ ἰχνεύμων περιστελλεῖ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀφορήτων τούτων φθορέων. Ὁ ἰχνεύμων ὡς ἐκ τῆς σμικρότητος καὶ δειλίας αὐτοῦ ὄχι μόνον νὰ καταβάλλῃ δὲν ἔχει τὴν δυνάμιν, ἀλλ' οὐδὲ τὸ θάρρος νὰ προσβάλλῃ τοιοῦτους φοβεροὺς ἀντιπάλους πρὸς τοῦτους δὲ οὔτε ἐκ τῶν μᾶλλον σαρκόβωρων ζώων εἶνε. Ὑπὸ τοῦ πρὸς τὴν καταστροφὴν ὀρμεμφύτου αὐτοῦ κινούμενος, καὶ ὑπὸ ἄκρας φρονήσεως συνάμα ἀγόμενος, διέρχεται περὶ τὴν δειλίην διὰ τῶν ὑψωμάτων καὶ τῶν ἀνωμαλιῶν τοῦ ἐδάφους καὶ προσέχων εἰς πᾶν ὅ,τι προσβάλλει τὰς αἰσθήσεις του, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἐκφυγῆς κινδύνου ἢ ἀνακαλύψεως λείας. Εἰ μὲν ἐπιτυγχάνει εἰς τὰς ἀναζητήσεις αὐτοῦ, δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὴν στιγμιαίαν πλήρωσιν τῆς ὀρέξεως αὐτοῦ, ἀλλὰ καταστρέφει πᾶν ὃν ἀπαντῶμενον ἀνίσχυρον πρὸς ἀποτελεσματικὴν ἀντίστασιν. Ἰδίως δὲ οὗτος ἐπιζητεῖ ὠά, τὴν ἀρίστην αὐτῷ τροφήν, ἧς ἕνεκα ἀποπειρᾶται τῶν μέσων τῆς καταστροφῆς τοσοῦτων κροκοδείλων. Τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ Διοδώρου σπουδαίως ἀναφερόμενον, ὅτι εἰσπηδᾷ διὰ τοῦ στόματος εἰς μέσον τὸ σῶμα τῶν ζώων τούτων, ὁπόταν κοιμῶνται χάσκοντα, καὶ ἔπειτα συντόμως τὴν κοιλίαν τρώγει καὶ ἐξέρχεται ἀκινδύνως, ἀληθεύει τόσον ὅσον καὶ ὅτι προσβάλλει αὐτὰ ὅταν ὦσιν ἐξυπνα. Τοῦτο δὲ εἶτε μῦθος εἶνε οὐδεμίαν ἔχων ὑπόστασιν, ἢ ὡς πολλὰ ἄλλα θαύματα, ἔπαυσεν ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἀπίστῳ καὶ ἤττον εὐνοικῶς πρὸς μῦθους ἐχούσῃ ἐποχῇ. Τὸ χροῶμα τοῦ ἰχνεύμονος εἶνε πολὺ μελάγχρουν ἐστιγμένον ὑπὸ λευκῶν κηλίδων. Ὁ ἰχνεύμων ἔχει περὶ τοὺς δύο πόδας καὶ ἑπτὰ δακτύλους μῆκος, μετρούμενος ἀπὸ τῆς ἄκρας τὰς οὐρᾶς μέχρι τῆς ἄκρας τῆς βίβης,

τῆς οὐρᾶς τοῦ οὔσης ἐνὸς ποδὸς καὶ τεσσάρων δακτύλων. Τὸ δὲ μέσον ἀνάστημα τοῦ ζώου εἶνε περὶ τοὺς ὀκτὼ δακτύλους.» Ὁ ἰχνεύμων ἰδίᾳ ἐλατρεύετο ὑπὸ τῶν Ἡρακλεοπολιτῶν, οἰκούντων εἰς νομὸν τινα παρὰ τὴν κοιλάδα τοῦ Νείλου, μικρὸν πρὸς μεσημβρίαν πρὸ τῆς τανῦν ἐπαρχίας Φαγίουμ. Ὁ νομὸς οὗτος τῆς Ἡρακλεοπόλεως, καὶ τὰ περίξ τοῦ Κάβρου, εἰσέτι, κατὰ τὸν Νιλίσονα, εἶνε ἢ καθαυτὸ φωλεὰ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ζώου.

Ἐνίοτε ἡμεροῦται ὑπὸ τῶν νῦν, ὡς καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων τοῦτο ἐγένετο, ἵνα προσυλάττη τὰς οἰκίας αὐτῶν ἀπὸ τῶν μυιῶν. Ἀλλ' ἕνεκα τῆς ὡς ἐκ τῆς πρὸς τὰ ὠά καὶ τὰς ὀρνίθιας κλίσεως του προερχομένης ζημίας πολλοῦ γε καὶ δεῖ νὰ ἀντισταθμισθῆ τὸ ὄφελος τῆς ἀντικαταστάσεως τούτου ἀντὶ τῆς γαλῆς. Ὁ Αἰλιανὸς ἀναφέρει ὅτι κατέστρεψε τὰ ὠά τῆς ἀσπίδος καὶ ἐμάχετο κατὰ τοῦ δηλητηριώδους τούτου ἐρπετοῦ. Ὁ Πλίνιος, ὁ Στράβων καὶ ὁ Αἰλιανὸς ἀφηγοῦνται τὸν τρόπον καθ' ὃν προσέβαλλε τὴν ἀσπίδα καὶ ἐφυλάττετο ἐκ τοῦ ἐπενεργήματος τῆς δηλητηριώδους δόξεως αὐτῆς. Ὁ Αἰλιανὸς ἀναφέρει τὰ ἑξῆς. «Ὁ μὲν ἰχνεύμων οὐκ ἀβούλωτος, οὐδὲ ἐκπλήκτως ἐπὶ τὸν ἀγῶνα ἀφικνεῖται τὸν πρὸς τὸν ἀντίπαλον ἀλλ' ὡς ἀνὴρ, πανοπλία φραζάμενος, οὕτως ἐκεῖνος τῷ πηλῷ ἑαυτὸν κυλίσας, καὶ ἀναπλήσας τοῦ περιπαγέντος, ἔοικεν ἔχειν ἀρκοῦν πρόβλημα, καὶ στεγανόν. Εἰ δὲ ἀπορία εἶη πηλοῦ, λούσας ἑαυτὸν ὕδατι, καὶ εἰς ἄμμον βαθεῖαν ὑγρὸν ἔτι ἐμβαλὼν, ἐκ τῆς δε τῆς ἐπινοίας τὸ ἀμυντήριον ἐξ ἀπόρων σπάσας, ἐπὶ τὴν μάχην ἔρχεται. Τῆς τε βίβης τὸ ἄκρον ἀπαλὸν ὄν, καὶ ἐγγρίσει τῇ τῆς ἀσπίδος τῷ τρόπῳ τινὰ ἐκκαίμενον, φρουρεῖ, τὴν οὐρὰν ἐπικάμψας μᾶλλον οὕτω γὰρ ποιεῖν εἴωθεν ἀναπλάσας καὶ ἀποφράζας δι' αὐτῆς αὐτό. Καὶ ἐάν μὲν ἢ ἀσπίς τούτου τύχη, τὸν ἀνταγωνιστὴν κα-

θειλεν' εἰ δὲ μὴ, μάτην, τοὺς ὀδόντας τῷ πηλῷ πονεῖται· πάλιν τε ὁ ἰχνεύμων προσερπύσας ἀδοκῆτως, καὶ τοῦ τραχήλου λαβόμενος, ἀπέπνιξε τὴν ἀσπίδα. Νικᾶ δὲ πρῶτος φθάσας.» Τοσαῦτα μὲν περὶ τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τοῦ ἰχνεύμονος· ἡ δὲ ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς χρόνῳ πείρα δεικνύει ὅτι ἄνευ τινὸς θώρακος ἐκ πηλοῦ, ὁ ἰχνεύμων ἀρόβως προσβάλλει ὄφεις καὶ, καιροφυλακτῶν ὁπότε ἐγείρουσι τὴν κεφαλὴν των ἐκ τῆς γῆς, ἀρπάζει αὐτοὺς ἐκ τοῦ τραχήλου καὶ δι' ἐνὸς μόνου δήγματος ἀποκτείνει αὐτούς. (Ἐφημ. Φιλομαθῶν).

ΦΙΛΟΛΟΓΗΜΑΤΙΟΝ.

Ἐν τῷ 9ῳ τεύχει τῆς ἐπετηρίδος τῆς ἐν Παρισίοις πρὸς ἐμφύχωσιν τῶν Ἑλληνικῶν σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ Ἑταιρίας, ὅπερ ἀπεστάλη ἡμῖν ἐπ' ἐσχάτων, μεταξὺ πολλῆς ἄλλης πολυτίμου ὕλης εὑρομεν καὶ ποίημα ἠθολογικόν, ἀνέκδοτον τέως, καὶ μάλα εἰκότως ἀποδιδόμενον τῷ Κωνσταντίνῳ Μανασσῇ, βυζαντινῷ ποιητῇ, ἀκμάσαντι περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς 19^{ης} ἑκατονταετηρίδος.

Τὸ στί κεφάλαιον τοῦ ποιήματος τούτου (ἐν σελ. 37 καὶ 38 τῆς ἐπετηρίδος) πραγματεύεται «περὶ φθόγου» ἐν τρισκαίδεκα ἰαμβικαῖς στίχοις, ὧν οἱ δύο τελευταῖοι (158 καὶ 159) εὐφύεστατον περιέχουσιν ἀριθμητικὸν λογοπαίγνιον, διαλαθόν, ὡς φαίνεται, τὴν προσοχὴν τοῦ ἑλληνομαθοῦς ἐκδότου καὶ ὑπομνηματιστοῦ, Κ. Ἐμ. Μίλλερ· διότι οὐδόλως ἐφίστα οὗτος τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου ἐπ' αὐτὸ δι' ὑποσημειώσεως, εἰ καὶ τοῦτο θαυσιπῶς πάνυ ποιεῖ πολλαχοῦ ἄλλοι καὶ ἐπὶ πραγμάτων ἀσημάντων.

Οἱ στίχοι οὗτοι ἔχουσιν οὕτω:

«Καὶ γὰρ δεκάκις πέφυκε χειρῶν ὁ φθόνος φθόνου,
Ὡς λεγουσι τὰ γράμματα, μόνῃ· μὲν· λιπούση;»

Ἡ δ' ἔννοια τῶν στίχων τούτων εἶνε σα-

φῆς· ὁ ποιητὴς, παίζων μὲ τὴν παρ' Ἑλλήσιν ἀριθμητικὴν ἀξίαν τοῦ στοιχείου ϑ, ὕπερ, ἀφαιρούμενον ἐκ τῆς λέξεως φθόγου, μεταβάλλει αὐτὴν εἰς φόνος, λέγει, ὅτι ἄρα ὁ φθόνος εἶνε δεκάκις χειρότερος τοῦ φόνου, καὶ ἐπικαλεῖται τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν τῶν γραμμάτων ἐξ ὧν σύγκεινται αἱ δύο αὐται λέξεις, ὑπονοῶν, ὅτι ἡ λέξις φθόνος, καθ' ὃ περιέχουσα τὴν λέξιν φόνος σὺν τῷ ἐννέα μονάδας δυναμένῳ γράμματι ϑ, εἶνε ἄρα δεκάκις φοβερωτέρα τῆς φόνος. Διόπερ ἡ ἐν τέλει τοῦ 158 στίχου λέξις φθόνου, οὕτω φερομένη πιθανῶς ἐν τῷ χειρογράφῳ, διὰ λάθος τοῦ ἀντιγραφῆως, καὶ οὕτω μείνασα ἐν τῇ ἐκδόσει, κατὰ παραδρομὴν ἴσως τοῦ Κ. Μίλλερ, δέον ἀναντιρρήτως νὰ γράφῃ φόνου, διότι οὕτω μόνον δύναται νὰ ἐξαχθῇ ἔννοια τελεία καὶ ἀκριβῆς τοῦ λεγομένου.

Τὸ δὲ κέ κεφάλαιον τοῦ αὐτοῦ ποιήματος ἐπιγράφεται «περὶ Προνόιας» (σελ. 44), καὶ συναποτελεῖται ἐξ 9 ὁμοίων στίχων: ὧν ὁ ὑπ' ἀριθ. 283 ἔχει οὕτω:

«Μὴ σθένων πρόσταγμα βαφῆς τῆς ἐνθερέων λῦσαι.»

Μετὰ τὴν λέξιν «ἐνθερέων» ὁ ἐκδότης ὑποσημειοῖ, ὅτι αὕτη εἶνε ἐσφαλμένη, ἀλλ' ὅτι ἀδυνατεῖ αὐτὸς νὰ τὴν διορθώσῃ.

Ἡμεῖς νομίζομεν, ὅτι καὶ ἡ λέξις «βαφῆς» εἶνε λαθησμένη καὶ διορθωτέα διὰ τῆς «βουλής», μεθ' ὃ εὐχερῆς ἀποβαίνει καὶ ἡ διόρθωσις τῆς «ἐνθερέων», ἥτις πιθανῶς δέον νὰ μετατραπῇ εἰς «ἐνθερείου», ὥστε ὁ στίχος δέον νὰ διορθωθῇ οὕτω:

«Μὴ σθένων πρόσταγμα βουλῆς τῆς ἐνθερείου λῦσαι» ὅτε καὶ παρέχει ἔννοιαν σαφῆ καὶ σύμφωνον πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ ὅλου κεφαλαίου, ταύτην· «Μὴ δυνάμενος νικῆσαι πρόσταγμα τῆς θείας βουλῆς.»

Ὁ ἰωνικὸς τύπος ἐνθερείου ἀντὶ τοῦ κοινοῦ ἐνθείου προστιμήθη προδήλως ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ μέτρου.

ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΣ.